

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

N:r 32 (138)

Fredagen den 8 augusti 1890.

3:dje årg.

<p>Annonspris: 35 öre pr petitråd (10 stafvelser). För »Platssökande» och »Lediga platser» 25 öre. Utländska annonser 70 öre pr petitråd.</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 kr. för kvartalet, med Iduns- Mode- och Mönstertidning 1 kr. 65 öre; postarvodet inberäknadt.</p>	<p>Redaktör och utgifvare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgiri fredag. Lösnummerpris: 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Byrå: Drottninggatan 48, 1 tr. Prenumeration sker i landsorten å post- anstalterna, i Stockholm hos red., i boklädorna och tidningskontoren.</p>
--	--	--	---	--

Emma Fürstenhoff.

En teckning af en framstående landsmaninnas vexlingsrika lif, som vi i dag bringa våra läsarinor, eger — förutom själfva ämnets — ett särskildt intresse därutinnan, att den tillhör en af döda författarinnas literära kvarlätnskap och aldrig förr varit synlig i tryck. Vilhelmina Gravallius', författarinnan till »Högadals prostgård» m. fl. arbeten, namn hade på sin tid god klang inom den svenska vitterheten, och de böcker, som buro det, kunde alltid påräkna talrik läsekrets. Att stilen och tonen i hennes framställning numera torde förefalla våra läsarinor något föråldrad, bör dock ej kunna förtaga den dess värde.

Då vi hädanefter, enligt vår ursprungliga plan, någon gång ämna meddela bilderna äfven af hvad *gångna tider* egt framstående af kvinlighet och kvinlig förtjänst, ha vi redan träffat föranstaltning att kunna snart nog meddela våra läsarinor en skildring af författarinnan fru Gravallius och hennes diktning jämt porträtt, sedan de nu i Idun personligen få göra eller återupplifva hennes literära bekantskap.

Det porträtt af Emma Fürstenhoff, som förefinnes i dagens nummer, ha vi låtit utföra efter ett oljefärgsporträtt, som af den hädangångnas svägerska, fröken F. Fürstenhoff, välvilligt ställts till vårt förfogande.

* * *

Uti en naturskön trakt af det idylliskt vackra Södermanland, där nu det snabba lokomotivet frustande drar fram mellan tjugusende lundar och spegelklara sjöar, lekte under det första tiotalet af vårt århundrade bland blommor och solstrålar en liten, nästan underskön flicka.

Hennes uttrycksfulla ansikte med de klara ögonen, med de fina kindernas friska rosor, liknade en skön vår, rik på färging och härliga löften. Kärlek och blommor tycktes också utgöra hennes lifselement, ty varmt emottog och återgaf hon hvarje smekning, och hvad lekaker äro för andra barn, det var blommorna för henne. Hennes tårar runno icke mer, hennes öga strålade åter vid åsynen af dessa Floras älsklingar, och redan innan hennes läppar kunde uttala deras namn, smekte hon dem med varma kyssar.

Bevara ditt hjärta med all flit, ty därutaf går lifvet.

SALOMO.

Sitt lifs morgon framlefde hon också i en ljuf atmosfer af kärlek och blommor, likasom i en skön lustgård, där hon i rikt mått emottog de ömmaste smekningar af den unga, fagra modern, af den öfversälle fadern, hvilka markar då ännu solade sig i sitt äktenskaps paradys, utan aning om den härjande vind, som så snart skulle förbränna dess grönska.

Den lilla flickan, den sedermera så namnkunniga fleuristen fru Emma Fürstenhoff, var dotter till skalden Carl Johan Lindegren, hvilken, som många af våra läsare troligen känna, var en af dessa vilsegångne, som vanvårda och förspilla både naturens och lyckans gåfvor.

Början af Lindegrens bana ingaf de rikaste förhoppningar, då han efter slutade studier med lofvande skaldegåfvor, år 1791, ingick i kungliga kansliet och snart därefter blef sekreterare vid kungliga teatern, åt hvilken han sedermera med framgång och stora förhoppningar egnade sin sångmö.

Under dessa lyckliga förhållanden gjorde Lindegren bekantskap med den unga och tjuvande Sofie Silfversvärd, hvilken hos honom upptände en glödande passion.

Han lyckades vinna hennes hjärta, och nästan svindlande af sällhet, hemförde han henne som sin maka till Forsta, en liten, löfkransad egendom, belägen i Ytter Järna socken, nära en vik af saltsjön. Forsta egdes då af Lindegrens mor, och efter hennes död skulle han, såsom hennes enda barn, blifva egare däraf.

Nu strålade Lindegrens lyckas sol från zenit, och han förstod också att värma sig i hennes strålar, hvilka hunnit sin skönaste glans, då han tryckte den lilla Emma — eller Emilia, som hon i dopet kallades, till sitt öfverlyckliga fadershjärta.

»Ingen herde i Arkadiens dalar, ingen konung på någon af världens troner eger en lycka, jämförlig med min!» — hade han vid sin dotters dop, i öfvermåttet af sin sällhet, yttarat till prosten Gravallius, dåvarande pastor i Järna.

Och dock, huru snart försvann icke denna lycka. Lindegrens naturliga ostadighet, den svartsjuka, som blifvit uppväckt i hans lidelsefulla hjärta och den tröst, han därför sökte i drufvans safter, voro väl de egentliga orsaker, som redan i Emmas späda år gjorde hans äktenskap så olyckligt, att hans hustru begärde upplösning därpå, och att hvarken tårar eller böner kunde förmå henne att längre bära sin boja.

»Allt, allt förlöstes och bortsuddades af Lindegren, både hustru, tjänst och timlig välfärd, ja, själfva hans talang och frihet, så att han tillbringade sin lifstid på gäldstugan och dog där i sina bästa år, den 1 maj 1815», säger om honom en skriftställare.

Oaktadt allt detta, tyckes han dock hafva bibehållit en varm kärlek för maka och barn, därom vittna de många poem, som han både före och efter skilsmässan skref till sin hustru, bland hvilka den bekanta afskedssången, af hvilken vi vilja anföra några rader:

»Färväl Sofie! Var god emot vår Milla,
glöm gärna mig, men henne aldrig glöm!
O, straffa ej den menlösa, den lilla
för faderns skull, som kanske gjorde illa —
hon är vår flydda sällhets sköna dröm!»

Den lilla Emma blef således tidigt skild från fadern och det ljufviga fädernehemmets sol och blommor — från den frid och de kärlekens fröjder, som omgäfvade hennes första år.

»Tag alla blommor med, mamma!», hade hon bedt, då hon skulle lemna Forsta.

Fru Silfversvärd, som fru Lindegren nu mera kallades, flyttade till Stockholm, där hon i ensamhet, fattigdom och omgifven af de mörka beskyllningar, hvilka världen så gärna uttalar öfver en ung, värnlös, intagande kvinna, framlefde sina sorgliga dagar.

Äfven sitt barn måste hon lemna, ty Emma blef till följd af behof antagen som fosterdotter hos mamsell Forslöf, äldtfru hos prinsessan Sofia Albertina, hvilken senare med sitt kärleksrika hjärta fattade ett varmt intresse för den lilla vackra, sydländskt lifliga flickan, som därför ofta blef efterskickad till prinsessan, hos hvilken hon lekte och log, likt en lifvande solstråle. Fru Fürstenhoff talade ofta under sin lefnad om den milda, älskliga prinsessan.

Under sitt vistande hos mamsell Forslöf genomgick Emma madame Jacobs skola — för den tiden en af Stockholms bästa läroanstalter — och där utmärkte hon sig snart för en genialisk, ovanligt snabb fattningsförmåga, en sprittande liflighet, ett mjukt, ehuru på skiftande intryck rikt sinne. Hon skref vers, sjöng visor, berättade historier lefvande och dramatiskt, i hvilka alltid den mest osökta och älskliga humor blandade sig.

Huru hennes första ungdom förflutit, är oss icke bekant; endast det veta vi, att hon under hela sin lefnad ända in i ålderdomen med förtjusning talade om denna sitt lifs solskensstund, äfvensom om sin mor, hvilken hon nästan förgudade.

Till följd af ömsesidig böjelse gifte Emma Lindegren sig redan vid unga år med A. Fürstenhoff, hvilken var anställd vid Gustafsbergs då nyligen anlagda porslinsbruk.

På detta poetiskt sköna ställe bosatte sig de unga makarna, och där njöt den naturälskande Emma med hela sin själs varma mottaglighet af sjö, fågelsång och blommor. Men hon förstod äfven att gifva det inre af hemmet trefnad, ordning och poesi.

Hennes äktenskap var icke olyckligt, ehuru ingen egentlig samstämmighet fanns mellan de båda makarna, ty den ömhet, som bodde på djupet af Fürstenhoffs själ, gömde sig ofta, måhända till följd af hans hustrus excentriska lynne, under en hård yta. Han förborgade således understundom den kärlek, som varm och trofast följde honom genom hela lifvet, hvilket gjorde, att Emmas lågande hjärta tyckte sig andas en kylig atmosfär.

Ovisst är dock, om någonsin hemmets stilla fröjder, det husliga lifvets enformighet, kunnat — sedan nyheten mistat sitt behag — tillfredsställa en så lågande själ, som fru Fürstenhoffs om det icke, med hvilken make som helst, i längden hade syntts henne tomt och otillfredsställande; ty med entusiasm älskade hon musik, blommor, målning och allt, som skilde sig från hvardagslifvets prosa.

För att öka sin mans icke så stora inkomster började fru Fürstenhoff montera dynor, måla vapen för vagnar jämte många andra finare, kvinliga arbeten, och uti allt, hvad hon

företog sig, uppenbarade sig hennes fina smak, hennes artistiska sinne, ehuru dessa sysselsättningar icke kunde tillfredsställa hennes eldiga och poetiska själ.

Snart lärde hon sig göra vaxblommor, och denna konst omfattade hon med den kärlek, hon alltid egnat Floras älsklingar. Hon hann också snart häruti en artistisk skicklighet, som hon hoppades skulle för henne öppna den härliga vy, hvilken bortom fäderneslandets horisont länge hägrat för hennes fantasys drömmar.

Äfven denna tid klagade man, som man med ännu större skäl gör i våra dagar, att ingen artist — det må vara i hvilken branch som helst — här finner fullt erkännande, uppmuntran och utkomst, förrän han besökt främmande länder. Äfven detta var ett skäl för fru Fürstenhoff att lemna Sverige, så mycket mera som hon inom sig närde den hemliga förhoppning, att därigenom möjligen komma i tillfälle att gifva sin son, hennes så högt älskade John, en uppfostran, svarande mot hans anade anlag och hennes moderliga önsksningar.

Hennes första resa var till London, där hon uppehöll sig en längre tid, och hvarest hon skördade penningar och triumfer. Därefter begaf hon sig till Petersburg, sedan hon dock först gjort ett längre besök i Sverige.

I Petersburg tillbringade hon tvänne år, firad, så väl för sin ovanliga talang, som för sin fägring, sitt genialiskt älskliga och lifliga väsende. Hon var där i de förnämas kretsar så högt uppburen, att man hos furstar och diplomater täflade om hennes sällskap.

Ifrån Petersburg begaf fru Fürstenhoff sig till Paris och här i detta de sköna konsternas land gjorde hennes blommor ett så utomordentligt uppseende, att på en exposition i »jardin des plantes» en af henne gjord vaxblomma tilldömdes priset — så underligt det än kan tyckas — framför de naturliga. Nu började fru Fürstenhoff göra tygblommor och var snart artist äfven i detta. Hennes blommor voro så beundrade, så eftersökta, att hon innan kort bildade en stor atelier, hvarest hon sysselsatte en mängd unga flickor, och där hon omsider dref sin blomsterfabrikation i så stor skala, att hon måste hafva en särskild person till räkenskapernas förande.

Nu skref fru Fürstenhoff efter sin son. Hon tyckte sig nu vara i tillfälle att förskaffa honom den bildning, som höfdes för den samhällsställning, hennes moderliga kärlek för honom både önskat och motsett. Fadern ville dock icke ännu lemna honom. Längre fram tillbringade han dock flere år hos sin mor.

Fru Fürstenhoff, denna så älskliga, så rikt begäfvade kvinna, tillhörde dock dessa artistiska naturer, som lefva för ögonblicket, som med hela sin själ njuta af den goda dagen, utan tanke på, att andra kunna komma.

Hennes lif var till följd häraf en ständig växling mellan solsken och dunkel, mellan öfverflöd och knapphet. Men under alla dessa växlingar bibehöll hon alltid sitt mod, sitt humoristiska lynne och saknade aldrig de skönaste materialer till de skimrande luftslott, på hvilka hon hela lifvet byggde; och när ett hade ramlat eller rättare fördunstat, hade hon genast ett ännu skönare i beredskap.

Hennes medfödda behag, det oemotståndligt älskvärda och ungdomsfriska i hennes väsende gjorde henne alltid älskad, så väl af dem, som med henne delade arbetet och triumferna, som af dem, hvilka i salongerna njöto af hennes angenäma sällskap.

Bland dem, som tycktes hafva fattat en särdeles vänskap för henne, och som nästan icke kunde undvara hennes sällskap, var miss Howard, kejsar Napoleons förklarade favorit, innan han besteg Frankrikes tron. Men sedan hon blifvit den rika och förnäma madame Beuaregard, glömde hon, på världens vanliga vis, den älskliga fleuristen, glömde den glädje, hon njutit i hennes sällskap, och detta så mycket underligare som hon nu varit i tillfälle att i rikt mått visa henne sin vänskap.

Fru Fürstenhoffs bostad var alltid vid gatan S:t Honoré eller i hennes grannskap, och lika som hon aldrig glömde sitt kära fädernesland och sina svenska vänner, så glömde hon heller aldrig kärleken till sina blommor. Hon begaf sig därför nästan hvarje morgon till Tuilleritradgården, hvilken låg i hennes grannskap, för att få se dessa rika och sköna blomsterland samt inandas deras doft.

Under de många år, som fru Fürstenhoff tillbringat i Paris, hade hon åtskilliga gånger besökt Sverige, men under hennes frånvaro hade hennes mor både gift om sig och dött, hvilket senare djupt grep den ömma dotterns själ. I hennes mans hjärta hade en gång kärleken och längtan efter hans alltid älskade maka så djupt vaknat, att han insjuknade och af läkaren ansågs icke mera kunna bli frisk. Han återvann dock småningom en slags helse, men dog tvänne år därefter.

En af fru Fürstenhoffs svenska vänner hade länge sökt öfvertala henne att lemna Paris och erbjudit henne sitt vackra och vänliga hem, beläget på Wermdön; men oakadt fru Fürstenhoffs kärlek för fäderneslandet, kunde hon dock icke besluta sig härtill. Kanske hägrade för hennes fantasi ännu ett leende perspektiv — en skimrande aftonrodnad innan solnedgången.

Slutligen utbröt krigets fasansfulla dagar. All verksamhet, alla arbeten hade stannat — ett enda gemensamt intresse sysselsatte alla sinnen.

Fru Fürstenhoff, lifvad af sin entusiasm, sitt medlidsamma hjärta, beslöt att offra sin tid och sina återstående krafter åt de sjuka, de sårade. Hon begaf sig därför till »ambulansen», där hon med sitt varma hjärtas kärlek och outtröttliga omsorger natt och dag vårdade krigets offer.

Men denna ansträngning öfversteg omsider hennes krafter, och hennes eldiga själ, hennes energiska vilja kämpade förgäfvets för att uppehålla dem. Hon insjuknade, men i stället att man nu borde återgifva henne den ömhet, den vård, för hvilken hon uppoffrat återstoden af sina krafter, fördes hon på en bår till hospitalet *la Piété*, där hon kärleksfullt och hårdt behandlades.

Omsider lyckades det fru Fürstenhoff att få ett bud till sina vänner, hvilka åter skaffade henne till hennes eget hem, där de hade tillfälle att se och vårda henne samt anskaffa en läkare, ehuru de under dessa krigets fasansfulla dagar omöjligt kunde skänka henne de förfriskningar, efter hvilka hon med otålighet längtade.

Under hennes sjukdom grep henne en så häftig längtan till Sverige, att det nästan var det uteslutande föremålet för hennes samtal och hennes tankar, och då läkaren föreskref en sträng diet och hon trodde, att det skulle

minska hennes krafter och fördröja resan till Sverige, afskedade hon honom och antog en annan.

Hon hoppades nu till följd af sin höga diet en snar förbättring, och resan till Sverige hägrade för henne på närmare håll, och dagligen, nästan stundligen frågade hon, när hon skulle kunna företaga densamma. Man svarade i maj — man var nu i mars — men så länge sade hon sig icke kunna vänta. Hon måste innan dess se det kära fäderneslandet, dess vackra gigantiska granar — se de vänner, som där väntade henne!

En tanke på döden hade aldrig fallit henne in — åtminstone hade hon aldrig förrådtt denna tanke. På gränsen till det himmelska fäderneslandet tycktes hennes längtan, alla hennes tankar endast tillhöra det jordiska. Men ack, hvem vet de tankar, som gömma sig på djupet af en människosjäl — isynnerhet när hon står vid råmärket mellan himmel och jord.

Fru Fürstenhoff tillhörde dessutom dessa människor, som frikostigt dela glädjen och skämtet med sina vänner, men allvaret, sorgen och de djupa tankarne endast med den bästa vännen.

Stilla, utan att hon själf anade det, utandades fru Fürstenhoff sin sista suck, i närvaro af den bästa, den käraste af sina vänner, fröken Thilda Österberg, hvilken tillika med två systrar länge arbetat på fru Fürstenhoffs atelier, hvilken den förstnämnda i flere år förestått. Fröken Österberg skyndade nu till maireriet för att tillkännagifva fru Fürstenhoffs död och erhålla det bevis, som fordrades för att kunna begrava henne.

»Kommunen» hade just nu brutit ut, och med lifsfara, omgifven af gevärssalvor och stormande soldater, hann hon slutligen sitt mål. Men där sade man henne, att hon måste anskaffa vittnen, för att bestyrka sin ut-sago.

Omsider lyckades hon att bland tumultet finna en svensk och en dansk yngling, hvilka lofvade åtfölja henne till mairen.

Under vägen blef dock denne senare gripnen som tysk spion, och man hotade att nedskjuta honom, hvilket troligen skett, hade icke fröken Österberg efter möda och lifsfara omsider lyckats genom vittnen bestyrka hans danska nationalitet.

Redan följande dag, som var en skönt strålande vårdag, fördes fru Fürstenhoffs lik, åtföljdt af några af hennes trognaste vänner, mellan höga barrikader och vilda soldathopar till den stora och vackra kyrkogården »Père Lachaise», belägen omkring en timmes väg från hennes bostad.

Vi veta icke, om några blommor — dessa fru Fürstenhoffs älsklingsbarn — pryda hennes graf, men det veta vi, att hennes svenska vänner varmt önskade att på den gröna kullen kunna nedlägga kärlekens minnesrosor.

Vilhelmina Gravallius.

Långt ifrån att vara underlägsen har kvinnan tvärtom af skaparen blifvit bestämd till mannens uppfostrarinna och till att dana och utbilda hans moraliska natur.

G. Garibaldi.

Den enda punkt, hvarpå någon synnerlig vikt ligger, är, att du har ett sannt kvinnohjärta, uppfyllt af lust att lefva, ej för dig själf, men för andra.

A. Monod.

Missmod.

*Rosensken, som dämpadt faller,
luckorna för fönstret skjutna,
glöd på cheminéens galler,
budoarens dörrar slutna.*

*Sorlet doft från gatan stiger,
fjärran vagnars rassel ljuder.
Annars allt omkring oss tiger,
och blott lampan sakta sjuder.*

*Tysta sitta och vi båda,
lutade emot hvarandra.
Mina blickar dystra skåda,
tankarne så vida vandra.*

*Hvita, mjuka händer smeka
håret ur min panna sakta.
Löjen trolskt kring läppar leka,
blåa ögon mig betrakta.*

*»Hvarför grubbla så beständigt» —
komma orden ljuft och stilla.
»Är då allting så eländigt
här i världen, vännen lilla?»*

*Sucka ej och rynka pannan,
ej så mörkt och tröstlöst blicka!
Bry dig ej om någon annan
än din egen, kära flicka!»*

*Hjärtat dock är sjukt och rifvet:
»Intet mer är som tillförne,
och min väg igenom lifvet
blef beströdd med idel törne.*

*Allt jag gaf, hvad bäst jag tänkte
Under långa natters vaka,
Men för hvad jag ädlast skänkte
världen blott gaf hän tillbaka.*

*Sol har bleknat. Tunga skvar
drifva rundtomkring tillhopa.
Jag är trött. Snart stormens byar
vissna löf från grafven sopa.»*

*Tvänne armar, runda, mjälla,
kring min hals sig sakta smygga.
Tvänne läppar blodfullt svälla,
tvänne ögon tåras blöga.*

*»Älskling, säg mig, hvarför klagar
du, att solens ljus är borta?
Att de ljufva sommardagar
voro som sekunder korta?»*

*Hvarför, att du äger ingen
vän i hela vida världen?
Att de skarpa törnrestingen
såra dig till döds på färdan?*

*... Håll mig till ditt hjärta slutet,
se mig in i ögat sedan.
Säg, är sommarns fågning bruten?
Säg, har solen sjunkit nedan?*

*... Törnen!» — så jag hör det hviska,
och hon munnen mot mig sträcker:
»Ser du här de rosor friska!
Klocka du, så långt det räcker!...»*

*»Tack mitt barn, mitt allt på jorden!
Låt mig till din fot få falla.
Sol och sommar är du vorden!
Ja, långt mer än allt och alla!»*

Algot Sandberg.

Lifvets driffjädrar.

*Enhvar utaf oss lefver regelrätt,
så länge gynnsam vind gör färdan lätt.
Dock endast den är värd vårt lof till slut,
som utan vank höll stormens antopp ut.
Mirza Scachffy.*

Hungern och kärleken, säger man, äro de inflytelserikaste faktorer, som länka människolifvet; de äro mäktiga att skapa lycka och olycka; mer än en existens ha de bringat på fall — och komma att göra det, så länge världen står. Den tredje i detta krafternas förbund, som man kunde tillskrifva ett likartadt inflytande, är fåfängan. Endast att tillfällena, då denna förderbringande träder i dagen, äro vida sällsyntare än hvad angår kärleken och hungern.

Den, som blott i ett lättsinnigt och ytligt nöjesrus lefver fram sitt lif, gläder sig åt den dag, som är, utan en tanke på den, som gått eller kommer, skall kanske ej åt någon af dessa tre egenskaper vilja medgifva om också blott en atom af den makt, de verkligen ega. Men har man blott haft tillfälle att kasta en inblick i lifvets heta strid, skall man säkerligen erkänna deras herravälde.

Hur månet brott, hur många afvikelser från dygdens visserligen ofta törnbeströdda stig ha ej, om man rätt tänker på saken, i sin allra första början haft hungern till driffjädrar! För dem, som aldrig känt den, kan det vara lätt att i dygdig harm vända sig bort; för dem, som sitta vid dukade bord, faller det sig icke svårt att predika om plikt och moral. Undras blott, om de i det motsatta, bittra fallet skulle ha öfvat sig själfva tillräckligt i plikt och moral för att stoiskt motså hvarje frestelse.

Hur många finnas ej, som från barndomen växt upp i sysslolshet, aldrig vant sig vid något regelbundet arbete och så lefvat ur hand i mun, så länge de sista medlen räckt. Alltför svaga för att sedan neka sig något, ändra de ingenting i sitt vanliga lefnadssätt och förskaffa sig de nödiga hjälpkällorna därtill, antingen genom ett mer eller mindre ge-

nomskinligt bedrägeri, eller genom andra knappast mindre orena smygvägar — i lyckligaste och bästa fall genom ett rikt giftermål, vid hvilket hjärtat ej spelar någon roll, eller där blott den välfyllda börsen är föremålet för frieriet.

Kärleken — att den utöfvar och alltid skall utöfva ett väsentligt inflytande på öden och karaktärer, hvem skulle väl vilja, hvem kunna disputera däremot? Kärleken är den makt, som ger hälgd åt lifvet, som förädlar hjärtan, lyckliggör människor, försonar brott, men den kan äfven antaga demonisk gestalt och ingripa tillintetgörande på deras öden, som hemfalla åt den.

»Cherchez la femme» lyder ett yttrande af en polischef i Paris, ett yttrande som sedan öfvergått till ett bevingadt ord; och ville han därmed antyda, att orsaken till de flesta upprörande, djupt ingripande händelser ytterst vore att söka hos kvinnan. Långt mera träffande borde man säga: »Cherchez l'amour», ty finns det också knappast en man, i hvars lif kvinnan ej spelat någon roll, så finns det äfven helt visst endast ett fåtal mänskliga väsen, till hvilket kön och hvilken folkstam de än må höra, i hvilkas tillvaro kärleken icke vid någon tidpunkt utöfvat sin makt. Visserligen förekomma äfven förskräckliga afarter af kärlek, hvilka ej förtjäna denna upphöjda benämning, och som stå som en hädelse af denna höga, heliga känsla, men söker man dessas upphof, så finner man dock ursprungligen kärleken, om än orätt uppfattad.

Och nu till fåfängan! Den anses många gånger som en af de harmlösa odygder, som öfverlägsna andar medlidsamt bele, som i första rummet blott hänföras till kvinnan, och som man därför ej heller tillägger någon särskild vikt. Att kvinnan ofta brukar vara utrustad med en stor portion fåfänga är ett faktum, som icke heller kan bortdisputeras; likväl vågar man väl kanske i genomsnitt antaga, att kvinnans fåfänga låter sig nöjas med att i toalettfördrag och liknande banala saker få göra sig gällande, under det att den hos mannen brukar antaga farligare dimensioner. Den man, hos hvilken fåfängan blott visar sig i den oklanderliga habiten, ett par stiliga mustascher och de styfva, nedhängande manschetterna, den man som är svag nog att antingen genom fysiska fördelar, för hvilka han endast har modern naturen att tacka, eller genom skräddarkonstens finter vilja lysa som en segrande Adonis, är mestadels en så jämmerlig, intetsägande nolla, att hans fåfänga lika litet som hela hans öfriga jag förtjänar minsta uppmärksamhet. Farlig kan fåfängan i grunden blott vara hos intelligenta personer af båda könen. Ville man företaga en undersökning, hvar man i genomsnitt mest finner den, hos kloka män eller kloka kvinnor, torde man bli tvungen att erkänna, att den hos de förstnämnda finnes i betydligt starkare och af mera ingripande grad än hos det svagare könet.

Man skulle kunna säga, att fåfängan är af två slag. Först den, som inskränker sig till den yttre människan och dess utsmyckning, och som är oskyldig, så länge den icke griper omkring sig, så att allt uppoffras därför. För det andra andligt begåfvade människors fåfänga, som blott alltför ofta äfven angriper hjärtat och undergräfvat dess ädlaste känslolif.

Af sårad fåfänga är kvinnan i stånd till mången oädel handling, till och med om hon i grunden ej är dålig. Af sårad fåfänga begår mannen den största låghet, för hvilken han i lugn sinnesstämning måste blygas. Få-

fängan är den Achilleshäl, i hvilken till och med den mest framstående man kan såras; genom fåfängan låter han sig till och med ledas af råa element, hvilka han eljes både andligt och etiskt är vida öfverlägsen. Genom fåfängan och det rökverk, som offeras för densamma, förlora många annars kloka människor sin klara blick, se ting, som icke förefinnas, och förbise sådana, som borde ligga dem nära. Ser man sig om i lifvet, grumlas ofta glädjen öfver de goda handlingar, man bevittnar, då man för tydligt genomskådar, att icke det goda hjärtat, utan fåfängan för-anledt dem.

Hunger, kärlek och fåfänga — dessa tre faktorer är det alltså, som från vaggan till grafven ha det största inflytande på människan; men som motvikt mot dem finnas också tre andra ting, som hvar för sig aldrig verka så välsignelsebringande som i ädel förening — arbete, förstånd, och hjärtats takt.

För hungern — arbetet, som har existensmedel och glädje till följd; för kärleken — förståndet, att kärleken må blifva ädel, ren och upphöjd; för fåfängan — hjärtats takt, att fåfängan ej må antaga skadliga dimensioner, utan blott förbli den portion af själfkänsla, enhvar behöfver för att ej sjunka ned i dyn.

Max von Weissenthurn.

I röt månaden.

Vi hafva lyckligtvis kommit så långt, att i röt månaden icke mera väcker någon förskräckelse, utan passerar ganska tyst och stilla. För i världen motsåg man den med stor fruktan, vidtog alla möjliga preventiva åtgärder, satte magen på svältkur, munkorg på sin hundracka och drömde hvarje natt om kolera.

Fruktan gjorde sitt till, ett litet knip skräme halfva lifvet ur mången, och de funnos, som ströko med därigenom, att de i dietisk väg rent af misshandlade sin kropp genom att neka den nödvändig föda. Nu läser man ganska liknöjd om kommabaciller och ser ganska lugnt på, hur hundarna rasa omkring i Humlegårdens blomsterrabatter, utan att därför tro dem ha någon släng af rabies, men väl fribref på att göra ofog. Gå vi nedåt Munkbron möter oss en syn, som är frestande, men som kanske förr, under förskräckelsens dagar, skulle ha jagat oss långt därifrån. Jag menar de långa raderna af bord, fyllda af de härligaste frukter. Se blott, hur de skimra i de grannaste färger och väcka aptiten med den ljufvaste doft.

Där bigarerna i sina lysande badensiska färger bredvid de svarta körsbären, där en druffklase, nobel som en italiensk kardinal, i sin violetta dräkt. Persikan rodnar, sammetslen som en ungmös kind, och de röda och hvita vinbärsklasarne virka sig in i hvarandra och bilda det grannaste färgspel. Den genomskinliga astrakanen tycks vara formad af finaste vax, gravensteinern är blank och glänsande som gul sidensarge, och bergamotter, renetter och rosenhäger ligga om hvarandra i brokig blandning. De stora franska päronen hvilat för sig, inlindade i eleganta resdräkter af silkespapper, under det de enkla svenska augustipäronen helt blygsamt gömma sig i stora korgar vid ståndets fot. Vi få icke heller glömma krusbären, med sin tunna, lätta hårväxt och sitt genomskinliga läckra gelé, icke jordgubbarna med sina gröna stjälkhäl-

lare eller den svällande väldiga melonen, som lång väg mättar luften med parfym.

Och här vid alla stånd är lif och rörelse. Frukthandlerskan har ett mer vinnande sätt än fiskmänglerskan eller »köttfrun». Det är något mjukt, mildt och gladt i deras väsen. Det följer med yrket. Det är också skilnad att midt bland blomsterdoft med lätt hand väga söderns drufvor mot att i fiskargången stå och träda gäddor på betsmanskroken — ja, sådant händer ännu, trots allt djurskydd. Redan dialekten tilltalar eder, det låter så godt och varmt dalaspråket, och från Dalarna äro de flesta frukthandlerskor. Dalfolket har, trots sin egen karga jord, stort sinne för trädgårdsskötsel. Kullan kommer i tjänst hos trädgårdsmästaren, hon är frisk och fager, ärlig och flitig, och innan kort har gud Amor skjutit breche i både hennes och förste drängens hjärtan — ja, kanske själfve mästarns, och rätt som det är står hon som egen »fru af stånd» vid Munkbron, glad och vänlig mot alla. Se blott, med hvilken moderlig hand hon där räcker en liten elegant fröken asietten och fruktknifven och rekommenderar henne den eller den sorten äpplen och päron, såsom varande saftiga och mjuka. Och lilla fröken, hon lyfter det hvita floret, öppnar sin täcka purpurn och låter fruktknifven försvinna bakom de bländande perlrader. Allt går så nått och elegant tillväga, och under tiden står fruktfrun och öfvervakar processen med största intresse.

Där kommer en ung man med glada ögon. Karlen ser ut, som om han vore i sjunde himmelen. Han bär ett paket under armen och vecklar upp det. Det är en oval silfverkorg med grepe. Frun myser, hon förstår hvarom frågan är, hon har varit med om den saken förr. Han drar af sig handsken för mera ledighets skull — och, där blänker den släta ringen på vänstra handens ringfinger, och hvilken brådska det är sedan! Han skall ju också på ångbåten, ut till henne på landstället; han är bjuden på middag hos blifvande svärföräldrarna, och därför står han nu här vid ståndet, varm och lycklig, och låter granska innehållet. Han skall ha af allt och det bästa, och nu börjar kommersen. Men det är icke meningen att kasta allt huller om buller. Nej då, först skall korgens brätten fyllas med vackra vinblad, väl ordnade, så att de bilda en fin spets kring kanten. Så några tunga gravensteinare och renetter i botten, därpå ett par fransyska päron lättade från omböljet, och några af de klaraste astrakanerna. Mellanrummen fyllas med de största bigaräerna och nu kommer kronan på verket. De skönaste persikorna bäddas på blad och mellan dem de mognaste drufvor i lätt hängande klasar, sammanbundna upptill där stjälkarna döljas af en hvit ros. Nu är mästerverket färdigt tack vare fruns konsterna fingrar, men det är sannerligen ingen lätt sak att göra sådana lyckliga ostar till lags. Måtte blott den tiden icke komma, då det icke är så noga som nu, då den unga kvinnan, som nu får emottaga den dyrbara korgen, kanske får nöja sig med äppelkartarne, som skola användas till fruktsoppan. Emellertid trippar vår lycklige fästman försiktigt i väg med sin korg, som om han hade ärter under skosulorna, för att rädda den ned i ångbåtens aktersalong. Men där, nedanför trottoaren på körbanan framför ståndet, har en åskådare, en liten sexårig parfvel stått och betraktat hela härligheten. Håret hänger stripgt och ulligt fram under den trasiga mösskärmen, fötterna äro bara, och jackan är utan knappar. Han håller händerna i byxfickorna

och riktar sina stora blå ögon med ett drömmande uttryck på de skinrande frukterna. Näsborrarna vidgas, liksom ville han suppa in doften, och den lilla röda munnen får en smärtsam hopknipning. Han krafsar omedvetet med fingrarna, som om han i fickans dammiga hörn ville söka en slant. Ack nej. Där utbreder sig för hans ögon barnasinnets njutning, men honom, den lille »barfotalassen», är den nekad.

Emellertid har fruktfrun ordnat sina korgar och får nu sikte på sina skatters beundrare. Hon lägger armarne i kors och ser på honom med en lång forskande blick, en sådan under hvilken tankarna samla och tyst ordna sig på ett mål.

Gossen slår småningom ned ögonen och vänder sig om för att gå. Då ropar hon kraftigt:

»Gosse du, lille du, kom hit!»

Han kommer sakta, skygg och tyst.

»Du vill väl ha ett äpple du? — hva' sa'?»

»Jag har ingen... ingen slant.»

»Tror det... kom du, kom med fickan! —», och nu började hon med ifver att rafsna åt sig, ett par äpplen och päron och till slut ett par näfvar körsbär och krusbär.

»Seså, upp med hufvudet — nu är du laddad — spring nu!»

Han tackade inte med ord, men blicken var så klar och strålände, kinden var röd, och en glad suck smög sig fram mellan de öppna läpparna. Och så sprang han, så att de små garfvade fotsulorna lyste i solskenet. Att vända ett sorgset barnahjärta i fröjd — det är en ljus stråle ned i ens eget hjärta.

Nedanför de stora fruktstånden utbreda sig grönsaksmänglarnes rikt försedda bord. Här hvila i förtrolig endräkt de yfviga salladshufvudena, de knotiga pressgurkorna, sockerärterna och dillbuntarna. Sparrisens utgör en familj för sig, omgärdad med »starka band»; och kronärtskocken hotar att med sina utpurade kaktuslika blad hålla den lilla plebejiska jordärtskocken på afstånd. »Jag står på egen botten», säger kronärtskocken, »och du har ingen botten alls!»

Här hålla sig de förståndiga husmödrarna mest, här uppköpa de sina behof för veckan och samla förråd för vintern, och nu är just tiden inne. De fina gurkorna skola inläggas, löken syltas, klarbären och hallonen saftas. Alla dessa små läckra grönsaker, morötter, ärtskidor, blomkål, vesteråsgurkor och hvad de allt heta, som utgöra hufvudelementen i den pikanta picklesburken, skola nu anordnas. Åh, det är tusen bestyr, som fruarna, åtminstone de icke allt för moderna fruarna, nu hafva för händer.

Och kajen, därnere vid Riddarholmskanalen, är kransad med båtar, fyllda af blommor och grönt. Det är ej blott de materiella behofven, som här kunna tillgodoses, man kan också göra litet eftersommar i sina rum. Löfkojan, nejlikan och den späda astern pryda sin plats så väl på middagsbordet som i de soliga fönstren och höja hemmets behag.

Ja, mitt herrskap, hvad skall man taga sig till i rötmanaden? En promenad bland frukter och blomster kan vara så god som någon annan.

Adolf Hellander.

Nästän hvarje stordåd har fått sitt upphof i kvinnans hufvud eller hjärta.

N. M. Petersen.

En salladsartikel.

»Salladen uppfriskar, utan att försvaga, och är en njutning, som ej irriterar! Jag brukar säga, att den föryngrar.»

Brillot Savarin.

Mycket har på senare tider blifvit gjort för att bland allmänheten sprida kännedom om de matnyttiga svamparna, och ingen fördomsfri torde väl numera vilja förneka nyttan häraf. Men det finnes många andra vilda växter, som väl förtjäna uppmärksammas, nämligen de, hvilka, liksom åtskilliga svampar, kunna med fördel användas till grönsallad.

Om våren skulle t. ex. mången, uttrötad af den långa vinterdieten, vilja äta färsk sallad, men afskräcket af det höga pris den betingar i frukthodan och hos trädgårdsmästare. Det är dock mycket enkelt att nästan gratis förskaffa sig en utmärkt vårsallad. Öfverallt på bakgator, gårdar, grusbackar och dylika ställen uppskjuter om vren ett »ogräs», allmänt bekant under namne »maskros», botanisternas *Taraxacum officinale*. I Paris torgförs stora massor af denna växt — där kallas den Pissenlit. Denna är visserligen odlad och blekt, men den hos oss vildt växande låter sig mycket väl ätas, och personer, hvilka bott många år i Frankrike, hafva till och med försäkrat, att vår vilda *Taraxacum* har mycket mera arom än den odlade. Om man i Sverige komme sig för med att förtära denna lika smakliga som helsosamma sallad, skulle äfven insamlingen af späda maskrosblad kunna bereda en liten förtjänst åt fattiga, liksom plockningen af nässlor till grönkål. A propos nässlor har man här i Sverige den fördomen, att nässlor ej äro dugliga till grönkål annat än som späda; utomlands anses de matnyttiga ända inemot blomningstiden.

För dem, som bo på sommarnöjen, är det ofta nog rätt svårt att skaffa sig färsk sallad, så vida ingen trädgård finnes i närheten; och skall man hemta sallad från staden, är den vanligtvis vissnad, innan den hinner fram, och vissnad sallad är sämre än ingen sallad. Men det finnes i skogen, på ången, vid sjöstranden, vid källan, snart sagdt vid alla kanter på landet växter, hvilka mycket väl kunna användas till sallad, antingen ensamma eller i blandning med hvarandra.

Att följa något slags botaniskt system vid uppräknandet af åtskilliga till sallad användbara växter, skulle tjäna till intet, utan anföras de i alfabetisk ordning:

Cardamene pratensis, Ångskrasse; bladen.

Cardamene amara, Bäckkrasse; bladen.

Cichorium intybus, Vägvråda, Cikoria; bladen.

Glaux maritima, Strandling, allmän på hafsstränder.

Nasturtium officinale, Vattensenap, Vattenkrasse; i källor och bäckar. Både bladen och de unga skotten användas. Enligt Wahlenberg (Sv. botanik) är denna växt till kraft och användning kanske den brukbaraste krassesort, som finnes, och mycket att värdera. Dess smak är mätligt stickande och besk, som den bör vara för dietiskt bruk, något mildare än skedörten (*Cochlearia officinalis*). Den är i synnerhet god att tillgripa om våren, och dess bruk hos oss, liksom i Tyskland, skulle visst lindra mången olägenhet af den långa vintern. Man äter Vattenkrassen icke blott som sallad i ymighet, utan äfven stundom på smör och bröd. (Den hos oss allmänna *Nasturtium amphibium* anses så förträfflig, att den i utlandet odlas i inkom inrättade dammar.)

Oxalis acetocella, Harsyra; bladen utmärkta för sin fina syra, helst i blandning med annan sallad.

Poterium sanguisorba, Pimpernell; bladen lukta behagligt, något smultronaktigt.

Primula veris, Gullvifva; späda bladen om våren.

Salicornia herbacea, Glasört; helsosam sallad. Hafsstränder.

Sisymbrium officinale, Vägsenap; de späda bladen.

Spiraea ulmaria, Elggräs; bladen smaka som råa gurkor, och kunna som unga ätas i blandning med annan sallad.

Stellaria media, Vätarv, Stjärnblomma; de mycket sega stjälkarne fränkiljas och bladen användas.

Taraxacum officinale, Maskros, Smörblomster, Lejontand, är utan tvifvel en af de allra förnämsta salladväxter. I inledningen är den redan omnämnd. Redan Linné i sin Flora dalecarlica, pag. 104, talar om den. »Dess blad samlas tidigt på våren, innan de riktigt framskjutit ur jorden och blifvit gröna; de riktigt afskiljes och bortkastas, och

sedan bladen blifvit tvättade, öfvergjutas de med olja och ättika och saltas något; detta, som länge brukats i de södra länderna, har nyligen blifvit infördt äfven i våra kök.» Linné beskriver den ytterligare som i hög grad blodrenande. Här må tilläggas, att vid insamlingen låter man medfölja öfversta delen af roten, som sammanhåller bladrossetten, och att peppar äfven är nödvändig vid tillagningen. För dem, som tycka om eller åtminstone föredraga hvitlök, gör denna en ypperlig effekt. Bäst är då att begagna en s. k. »Chapon gascogne», d. v. s. en brödkant, som man ingnider med hvitlök och lägger bland salladen då den tillagas, men sedan borttages, då den skall förtäras. Växten kan för öfrigt användas under hela sommaren, om man bleker den genom att stjälpa tomkärn öfver den, eller låter en sandbädd skyla bladen.

Hos oss är maskrosen på styf lerjord ett besvärligt och svårutrotligt ogräs, som skulle komma att betydligt minskas, om man toge sig för att använda den.

(Forts.)

Återskänkt.

Skiss af Mathilda Roos.

(Forts. från föreg. n:r.)

Fröken Gillberg gjorde en omärklig axelryckning, stack bägge händerna i koftfickorna och gick fram till Signes bädd, där hon en stund stod tyst försjunken i tankar.

Hon var en något storräxt ung dam med ett behagligt utseende, som dock stördes af det tillgjordt karaktiga i hennes sätt och klädsel. Hennes hår var kortklippt under den lilla svarta filthatten, hon nyttjade pince-nez, och en af hennes favoritrörelser var att sticka bägge händerna i fickorna på sin gråa, tätt åtsittande vinterkofta.

Åsynen af den lilla döda fiickan tycktes djupt gripa henne; tårarne kommo fram, så att hon måste taga af pince-nez'n och torka sina ögon.

»Det är så man kan bli galen», utbrast hon därefter, mera för sig själf, »jorden myllrar af gamla, orkeslösa gubbar och gummor, som hvarken äro sig eller andra till glädje, af sjuka, vanskapliga ungar, som man egentligen gjorde en tjänst med att befria från deras usla lif... men gud bevars, de få lefva och frodas... under det att en sådan här liten varelse... vacker, begåfvad... hon skall bort... hon skall ner i jorden... ja... om jag hade någon trognista kvar, skulle det här vara ett lämpligt tillfälle att få den att slockna...»

Fru Lundell svarade ej; frökens betraktelser tycktes ej tilltala henne.

»Vet ni», fortfor fröken Gillberg, i det hon satte på sig pince-nez'n och vände sig mot fru Lundell, »jag förstår ej, hur man kan bära en sådan här sorg! Om jag hade en liten unge, så förtjusande som Signe, och döden röfvade henne ifrån mig... så...»

Hon avslutade ej meningen, men hon stampade med foten och knöt sin ena hand, liksom mot en osynlig fiende.

»Nej, jag skulle icke heller kunna bära det», svarade frun stilla, »om jag icke hade hoppet att återse henne. Men det håller mig uppe. Jag har under mitt lif lidit så gränslöst, jag har haft så många outhärdliga stunder, men då har jag alltid tröstat mig med, att det värsta måste gå öfver, att om så och så lång tid måste det se ljusare ut för mig. Så gör jag också nu. Jag tänker: om så och så många år måste min sorg och saknad och längtan vara slut, och Signe och jag återförenade.»

Fröken Gillberg vände sig bort och smålog oförmärkt.

»Mycket vackert, fru Lundell», sade hon något nedlåtande, »vackert och poetiskt som en saga eller en dikt... Men... men...»

Hon tvekade ett ögonblick; hon var icke ense med sig själf, om hon borde störa den stackars modern i en tro, som, hur enfaldig den än var, likväl tycktes göra henne lycklig. Men så kom hon att tänka på, att fru Lundell lefde på en lögn, en nedärd lifslögn, och att enda vilkoret för ett sundt och kraftigt lif är att bortrycka dylikt gammalt ogräs, äfven om operationen för tillfället skulle göra ondt.

»Men, min goda fru», fortfor hon således mera bestämdt, »ni får ursäkta mig, jag vill visst inte förbjuda er att tro på hvad som helst, om det kan göra er lycklig... men... ja... har ni ingen bättre och sannare tröstegrund i er sorg... ja, då beklagar jag er djupt...»

»Ingen bättre?»

»Ja, just ingen bättre. Jag, för min del åtminstone, kan inte tänka mig någonting sorgligare än att sätta mitt hopp, det vill säga det, som skall uppehålla mig i lifvet, till ett luftslott, som förr eller senare måste dunsta bort i — ingenting. Det är mycket rörande och poetiskt att tänka, att ni en gång skall återse lilla Signe som en ängel, sittande på ett silfvermoln... men det är så orimligt, att jag, rent ut sagt, inte kan förstå, hur ni, med ert goda hufvud, kan tro därpå...»

»Och hvarför inte?» afbröt frun häftigt. »Om jag just skall återse Signe som en ängel på ett silfvermoln, det vet jag inte, det har jag inte tänkt på, men jag vet, att jag på ett eller annat sätt, i en eller annan form, skall återfå det barn, Gud tagit ifrån mig. Ingenting i världen kan rubba denna tro. Och tusen och tusen ha haft samma tro som jag, tusen och tusen ha tröstat sig därmed i stunder sådana som denna.»

»Det är intet bevis. Tusen och tusen ha också trott på... Walhall och fröjdat sig åt att en gång få träffas där och dricka mjöd och äta fläsk hela dagarna igenom. Mänskligheten, såväl som individen, har haft sin barn-dom, då den trodde på fabler. Men den tiden är förbi, nu ha vi fått en annan Gud att tillbedja och andra profeter att se upp till...»

Fru Lundell skakade mistroget på hufvudet.

»En annan Gud? Nej, fröken Gillberg...»

»Jo, just precis, min goda fru. Och den Guden heter *vetenskapen* och hennes profeter heta... Edison, Pasteur och deras likar. Det är *vetenskapen*, som skall föra mänskligheten framåt till ljus och lycka...»

»Och ni tror, att den också kan befria oss från lidandet?» utbrast frun häftigt. »Ni tror, att all världens upptäckter kunna skänka mig en gnista af tröst öfver Signes död?»

(Forts.)

Iduns månadsrevy.

Den 1 juli undertecknades i Berlin den tysk-engelska traktaten om Helgoland och de afrikanska kolonialområdena. De engelska oppositionstidningarna påstodo sedan, att England därjämte genom någon hemlig öfverenskommelse »förpliktat sig att vid Tysklands sida deltaga i nästa europeiska krig.» Att öfverenskommelser »för vissa fall» blifvit ingångna lär, äfven i de mera invigdes kretsar, anses som ganska troligt.

Att Ryssland och Tyskland befinna sig i ett kyligt, ja till och med något spändt förhållande till hvarandra, har sedan några år tillbaka icke varit någon hemlighet. Kejsar Alexander III:s,

efter hans farfaders föredöme, fullföljda russifieringspolitik har hittills till Tysklands förargelse hårdast drabbat de Baltiska provinserna, där det tyska språkets hittills privilegierade ställning nedbrutits. Liksom till gensvar på Sveriges närmande till Tyskland — till en utländsk tidningskorrespondent har ju konung Oskar förklaradt, att han aldrig skulle bära sina vapen mot Tyskland — sträcker sig nu denna russifiering äfven till Finland. Den 5 juli företog kejsar Wilhelm i starkt regnväder sin afresa från det festjublande Kristiania och befann sig den 6 i stark sjögång utanför Kristiansands hamn; den 7 juli publicerades i Helsingfors det kejsarliga reskript, enligt hvilket det finska postväsendet för framtiden kommer att sammanslås med det ryska; samma öde kommer äfven att drabba det finska järnvägsnätet. Att Ryssland försäkrar sig om ett ledigare bruk af det finska post- och kommunikationsväsendet är nog en naturlig sak, helst om ett krig österut skulle i en mer eller mindre aflägsen framtid förestå. Men därmed är också ett nytt viktigt steg till Finlands assimilering med det ryska väldet taget, och denna fråga berör sannerligen vida mer Sveriges intresse, än hvad fallet på sin tid var med Schleswig-Holsteins bibehållande åt Danmark.

Skall någon gång i framtiden ett europeiskt krig utbryta, då torde närmaste anledningen därtill komma från Orienten; det blir väl Ryssland, som ger första signal till utbrottet, och Österrike, som därefter blir närmast intresserad. Företeelser, egade att väcka uppmärksamhet, hafva på senaste tiden ej saknats i Orienten. Hit kunna räknas de senast passerade oroligheterna i Armenien; man är så van att i dylika fall tänka sig ryska bearbetningar, helst då händelserna föregå så nära den ryska gränsen. Från ett annat håll förljudes, att den afdankade kung Milan lär förehafva anslag att genom en statskupp åter uppsvinga sig på tronen i Serbien. Han representerar där den österrikiska »intressesferen», under det drottning Natalie och den serbiske metropoliten äro redskap åt det för tillfället öfvermåktiga ryska inflytandet.

Bulgarien gäller emellertid som det egentliga oväderscentrum i Orienten, och öfverraskande vore ingalunda, om det en gång gäfvade första upphovet till en brytning mellan stormakterna. Ännu sitter furst Ferdinand kvar, i hemlighet omhuldad af Österrike och åtminstone tolererad af Tyskland, men utdömd af Ryssland och för denna makt, synes det, ännu mer förhatligt efter Panitzas afrittning. Den bulgariske ministerpresidenten Stambulow, nationalpolitisk ledare, har i en väl morskt hållen not hos Porten påyrkat prins Ferdinands erkännande som legitim furste, men fått ett ganska snävt afslag. Furst Ferdinand, hvilken samtidigt med Panitzas afrittning drog sig undan på Österrikes område, finner uppenbarligen ställningen högst kritisk, ja sannolikt förtviflad. I Karlsbad hölls (11 juli) ett »familjeråd», vid hvilket hertigen af Coburg och prinsessan Clementine voro tillstädes. Hertigen såges hafva, i enlighet med tyske kejsarens önskan, förordadt Ferdinands abdikation, hvilken nu betecknas som omedelbart förestående, ehuru visserligen officiellt dementerad.

Sverige har under tiden firat sina »stora minnen». Denna gång var det hundraårsminnet af slaget vid Svensksund, hvilket högtidlighölls (9 juli) med aftäckandet af ett slags bautasten på Skeppsholmen. Det är i själfva verket vemodiga minnen, som fästa sig vid detta slag; ty Sveriges sjögående flotta, som efter förlusterna i Gustaf III:s finska krig ej lyckades komma i stridsdugligt skick mera, har i själfva verket med slaget vid Svensksund avslutat sin krigshistoria, och det Finland, som genom detta slag räddades åt Sverige för en tid af 20 år, hopknytes nu allt opplösligare med det ryska väldet. Samtidigt firade Ryssland ett segerminne af färskare datum, nämligen Tschinkinds eröfring för 25 år sedan. Genom denna bedrift grundades det nya ryska herradömet i Centralasien, och en hufvudstation vanns på vägen till Indien.

Öfver de politiska stridsfrågorna och de krigiska minnesfesterna har den i London hållna fredskongressen, hvilken öppnades den 14 juli och efter kort samvaro afslöts, sväfvat som en fredsdufva med sitt olevelblad. Närmaste syftet var att verka för upprättandet af mellanfolkliga skiljedomstolar, och i sådan riktning aflät kongressen en skrivelse till stormakternas statschefer; om den kommer att göra någon verkan, det får framtiden utvisa. Märkliga voro de ord, med hvilka den gamle Gladstone afböjde det honom erbjudna ordförandeskapet. »Icke utan ledsnad», yttrade han, »afstår

jag från det mig erbjudna tillfället att afgifva protest mot militarismens kräftsada, hvilken förtär Europas inälvor och äfven i England är verksam, ehuru vi äro i besittning af många fördelar, egnade att underlätta motståndet däremot.»

Otto Sjögren.

Smånotiser från kvinnovärlden.

Det danska kvinnohusfundets sammanträde, skrifves till Idun, öppnades i måndags af fröken Anne Brunn, hvilken meddelade att ett skandinaviskt kvinnomöte skulle anordnas först nästa år, men att man velat begagna sig af tillfället, då det sjätte skandinaviska skolmötet vore samladt, för att höra intresserade åsikt i kvinnosaken. Främst gällde det här kvinnans ställning i äktenskapet, ty denna ställning vore i hvarje land betecknande för det resp. landets civilisation och frågan om kvinnans politiska rösträtt.

Sedan fröken Elisabet Grundtvig valts till ordförande, inleddes diskussionen af fröken Alli Trygg från Helsingfors, hvilken föreslog att möjliga motståndare i frågan skulle framlägga skälen för sitt motstånd.

Fru Anna Bugge Vicksell förklarade, att hon långt ifrån vore motståndare i frågan; men hon ville framdraga de vanliga grunderna för det motstånd, som röntes. Dessa grunder sönderfalla i två grupper, nämligen sådana, som taga hänsyn till kvinnan, och sådana, som taga hänsyn till samhället. Många märkliga invändningar hade gjorts. Största vikten hade väl den invändningen, att kvinnan i intellektuellt hänseende ej stode tillräckligt högt för att utöfva den politiska rösträtten. Förhållandena hade emellertid enligt talarinnans åsikt ändrat sig, i det att kvinnans uppfostran nu för tiden vore lika god som mannens. Ofta hörde man den invändningen, att kvinnan ej hade tid att utöfva den politiska rösträtten. Men kunde männen få tid därtill, så kunde kvinnorna det också. Lika ohållbar vore den invändningen, att kvinnan förlorade sin kvinlighet, så snart hon inträdde i det politiska lifvet.

Sedan ett par opponenter mot kvinnans politiska rösträtt yttrat sig, uppträdde fröken Solberg från Helsingfors med ett af lifligt bifall helsadt anförande. Fröken S. ansåg, att kvinnan i det politiska lifvet skulle verka uppfostrande, i synnerhet i human riktning. Hemmet och äktenskapet behöfde ej lida därunder.

Fröken Enroth, lileledes från Helsingfors, ansåg också, att allmän människorätt kräfde kvinnans deltagande i samhällsstyrelsen.

Härmed slutade diskussionen om denna fråga.

Striden om hjärtan.

Ur ett kvinnolifs historia

af

Johan Nordling.

XVI.

Rose.

(Forts.)

Ehuru den lysande festen fortgått långt fram på natten, så att grevinnan Stjärne först vid 3-tiden kunnat draga sig tillbaka till sin enskilda våning, var klockan blott nyss slagen sju, då porten åt Trädgårdsgatan sakt öppnades, och Kathe steg ut i den tidiga vintermorgonens mörker.

Hela huset bakom henne sof: kammarjungfrur, betjänter, portvakt.

Tyst, ljudlöst hade hon smugit sig ned utför trapporna och hade lyckats komma ut, utan att väcka någon.

Ofrivilligt kastade hon en blick uppåt Sonjas fönster. Det var mörkt som alla de öfriga i det stora huset.

Med en rörelse af rysning för den kalla luften svepte hon den långa kappan noga om sig, fällde det tjocka, ogenomträngliga floret för sitt ansikte och vände med snabba steg kosan ned efter Jakobsgatan.

I hörnet af Drottninggatan väntade en täckvagn. Försiktigt kastade hon en blick in genom den

stängda rutan — en lätt knackning, och suflert-dörren öppnades inifrån.

»Är det ni, fru Lager?»

»Ja min fru, det är jag.»

* * *

Grevinnan Kathe steg upp, och tyst och högtidligt gled det stora fordonet i väg öfver den mjuka snön.

Man stannade vid Centralstationen. Morgonens första, gråbleka ljus började att späda ut mörkret, då de tvänne kvinnorna stego upp för den breda granittrappan och genom väntsalen trädde ut på perrongen.

Stationsbetjäningen och ett dussintal hotellportier voro de enda personer, som vid den tidiga timmen befolkade platformen. Man väntade nattsnälltåget söderifrån.

Efter några ögonblick rusade det bullrande in under banhallens glastak. Dörrarne slogs upp. Några omornade resande blefvo synliga och bestormades med häftigt anlopp af de skrikande hotellbetjänarna.

Ifrigt spejande gick Kathe från vagn till vagn, tätt följd af sin följeslayerska. Ändtligen stannade hon med ett gladt utrop framför den sista, ur hvilken en äldre kvinna i en främmande och ovanlig dräkt och med ett sex, sju års barn på armen just nu redde sig att stiga ned.

»Där har jag er då ändtligen», utropade hon på engelska; »jag började just bli rädd, att ni ej skulle vara med. Hur mår min lilla Rose, är hon mycket medtagen af resan, min älskling?»

»Ja, det har varit en besvärlig färd för barnet», svarade den främmande på samma språk i kärft ton. »Vid de åren bör man få ligga i fred i sin bädd om nätterna.»

Kathe tog den lilla flickan, som var så sömntyngd, att hon knappt kunde få upp ögonlocken, och som blott med ett svagt kvidande besvarade allt tilltal, ur sköterskans armar, vek tillbaka det hvita floret från ett rosigt litet ansikte och öfverhöljde det med kyssar.

»Stackars min älskling; nu skall du riktigt få hvila. Vi köra genast hem till den snälla fru Lager, som redt i ordning en treflig vrå åt er. Känner du igen din stygga mamma, liten, som du ej sett på ett helt år. Hädanefter skola vi vara mycket tillsammans — mycket ofta tillsammans...»

* * *

En half timme senare återfinna vi det lilla sällskapet i fru Lagers hem vid Tjärhofsgatan på söder.

Ett litet arf hade nyligen förbättrat den fattiga enkans ställning, och Henrik, hennes poetiske unge herr son, hade i samma vefva en dag, helt jublande och stolt, meddelat modren, att hans principal ökat hans lön och belönat fliten med att befordra honom till förste man för den utländska affärskorrespondensen. De hade flyttat ned från den tränga vindslägenheten till nedre botten i samma hus och hade där en liten våning, i hvilken fru Lager mottog några anspråkslösa inackorderingar.

Kathe hade valt denna aflägsna lägenhet för sin lilla flicka och miss Bly, hennes engelska sköterska, dels emedan den fjärran trakten tillät henne att oftare besöka sitt barn, utan att behöfva frukta att bli observerad, dels därför, att Henrik Lager till en början skulle tjänstgöra som lärare i svenska språket och tolk, då han var hemma från kontoret.

Det var visserligen ett djärft vågstycke, hon företog sig, då hon på detta sätt frivilligt närmade vittnena från gångna dagars hemligheter, det insåg hon tillfyller. Men den häftiga längtan efter hennes barn hade till sist besegrat alla betänkligheter; och hon hoppades att genom sin slughet kunna komma hvarje möjlig misstänksamhet på skam.

Om ej rent af till sist ett gynnsamt tillfälle skulle yppa sig att få taga Rose än närmare till sig — grevne Stjärne var ju en gammal man — hennes vilja var hans — blott icke Sonja — — här svindlade hennes tanke!

Ja, blott icke Sonja... Som så ofta, ofta förr reste sig detta namn likt en mur mot hennes planers framgång. Den fina handen knöts och pannan färgades af vredens rodnad.

Men nej, hon måste skynda sig åter, om hon skulle vara hemma innan hennes tidiga utflykt blifvit upptäckt. Rose sof redan i sin bädd, miss Bly ordnade provisoriskt de många kappsäckarne och kartongerna kring det lilla rummets väggar, och på afstånd från dörren betraktade fru Lager

med nyfiken undran sina nya, hemlighetsfulla hyresgäster.

Hon hade fått betaldt, lysande betaldt i förskott för ett halft år. Men på hennes frågor i öfrigt lemnades blott sväfvande svar.

Hvem den eleganta unga modren var, som på detta sätt måste dölja sitt barn, kände hon ej.

Och nu, sedan Kathe nyss lemnat henne, kunde hon ej ens meddela sig med sina främmande gäster, förr än Henrik till middagen åter kom hem.

Betänksamt skakade hon sitt hufvud, då hon lemnade rummet. Hade hon dock gjort rätt, när hon till sist låtit förmå sig af de förmånliga vilkoren att spela den stumma okunnighetens roll i hemlighetsmakeriet? I dessa dagar — då det gjorda dock redan var gjort — stod ännu mången strid därom i hennes hederliga hjärta.

Kathe Stjärne stannade åter utanför porten vid Trädgårdsgatan, när klockan i Jakob slog nio. Portvakten gläntade nu sömnigt på sin lucka, när hon gick förbi. Men han kände ej igen henne i den långa, mörka dräkten.

»Någon af pigorna», tänkte han och vände åter till sin frukost.

Fem minuter därefter ringde grevinnan på sin kammarjungfru. När denna kom in, satt Kathe i ljus peignoir framför sin spegel, ordnande sitt hår.

»Lägg upp min frisyr», befalld hon.

XVII.

Make eller fader?

När Kathe, strålande frisk och med klara ögon som efter en lång djup sömn, mötte sin man vid lunchen, förskräcktes hon af hans dystra, förstörda utseende.

Af den egendomliga spänstighet, som i natt på balen så lifligt frapperat hans gäster, syntes nu ej ett spår. Tvärtom framträdde ålderns rynkor skarpt kring ögon och tinningar, och det låg en skugga af mörk tungsinthet öfver hela ansiktet.

En misstanke, att han redan hade en aning om den hemlighet, från hvilken hon nyss skiljts, korsade som en blix genom hennes hufvud. Hennes hjärta stannade därvid.

Men ögonblicket därefter sade hon sig, att det var omöjligt.

Omt leende gick hon emot honom och betäckte hans panna med smekningar och kyssar, inställsamt som ett barn. Grevnen besvarade dem hjärtligt.

»Hur är det med min egen herre och man», frågade hon deltagande. »Du ser missmodig och trött ut. Säg din Kathe, om något tycker dig. Jag vill dela allt med dig — det är min kärleks rätt. Är du sjuk? Har någon ledsamhet träffat dig?»

Grevnens ansikte klarnar något under smekningen från hennes ljumma andedräkt.

»Åh, det är ingenting särskildt, min älskling», svarade han. »Jag gör mig blott ibland bekymmer för Sonja. Den stackars flickan är sig ej lik. Ibland känner jag mig, som om jag mot henne dagligen beginge någon grym orättvisa, och dock älskar jag henne så högt som någonsin, ja, så högt som dig, Kathe.»

»Sonja är visst icke riktigt frisk; jag tycker ock, hon sett klen ut. Jag undrar, om hon ännu är uppstigen; jag har ej sett till henne.»

»Fröken bad mig just säga, att hon ej kommer ned till frukosten», inföll Jakob, som ordnade vid bordet.»

»Jag går upp till henne», sade grevnen oroligt; »det är väl aldrig något allvarsamt.»

Innan han hinner lemna rummet, träder Kurt Stråle in från vestibulen.

(Forts.)

Kvinnans rykte kan liknas vid en spegel af kristall, klar och skinande, men fördunklad af hvarje fläkt, som når densamma. Den dygdiga kvinnan borde behandlas som en relik — tillbedjas, men ej vidröras; hon borde vårdas och värderas likasom en dyrbar blomstergård, hvars fägring och doft egaren tillåter andra att njuta endast på afstånd och igenom järngaller.

M. de Cervantes Saavedra.

Förslag till matordning för veckan 10—16 aug.

Söndag: Soppa på spritärter; ugnstek torsk (torsk à la Rachel); hönskroketter med tryfelsås; stufvad selleristjälk; stekt ugnad med salad; citronpudding; bigarårer o. persikor.

Måndag: Puré på morötter; ragu på höns; släpärter; hallon och grädde.

Tisdag: Aborrar, stekta; njurbullar med sylt; filbunke.

Onsdag: Kalfbringa med grönsaker; grönsoppa (utan buljong); bigarårer.

Torsdag: Kroketter af kabeljo; rökt skinka med spenat och förlorade ägg; blåbärskrämm med mjölk.

Fredag: Sandwiches med skinka; kräftor; lamkotlett med turkiska bönor; jordgubbar med grädde.

Lördag: Grönbuljong; gädda med pepparrot; krusbärskompott.

Recept.

Kroketter af kabeljo. Urvattnad, kokt kabeljo hackas, fräses med smör, peppar, salt och lagerblad och litet mjöl, kokas ett par minuter och lemnas därpå att kallna. Aflånga bullar formas, doppas i vispadt ägg, rullas i rifvet bröd och stekas gulbruna i het fлотты. Serveras med stekt persilja.

Sandwiches med skinka. Ägg och smör röras två minuter öfver sakta eld, bredas sedan på rostade brödskeffor och beströts tjockt med hackad skinka. Serveras varma.

Krusbärskompott. Vackra, icke fullt mogna krusbär förvällas i kokande vatten, få genast afrinna, läggas i sockerlag, kokt till »kulsocker», få ett uppskok, upphållas i en skål och täckas med en pappersrundel. Då bären kallnat, uppläggas de på kristallskål, och lagen slås öfver dem.

Kulsocker. Om något af den inkokta sockerlagen tages mellan de våta fingrarna och genast doppas i vatten, bör sockret kunna rullas till en kula mellan fingrarna, då den anses lagom.

Inläggningar.

Tutti frutti. Dermed menas en blandning af flere sorter frukt eller bär, kokade tillsammans. Bäst egnar sig därtill körsbär, jordgubbar, hallon och vinbär, d. v. s. tre af dessa blandade till lika delar. Vid vanlig syltning tagas åtminstone $\frac{3}{4}$ socker mot bärens gemensamma vikt; vid användande af amerikanska sättet eller s. k. ängkokning behöfs det blott hälften.

Stenia.

Blomkål. Den saltas ju med fördel. Bekvämare för husmodern är dock att försöka bibehålla den färsk. Jag brukar sätta in i källaren små sena hufvuden med roten i sand, som lagom fuktas då och då. På det viset växa de betydligt efter. — Med hela rötterna stående tätt i en bytta med vatten i källaren skall vara ännu bättre. Också lärde en god vän mig att packa ned vackra hufvuden i en tunna mellan potatis och rena kiselstenar. Ett annat sätt är att hänga upp hufvuden med stjälken uppåt, gräva ett djupt hål i denna och ständigt hålla vatten i denna fördjupning, så snart det uppsugts.

Stenia.

Bakning.

Glacebröd. 425 gr socker röres med 20 äggulor, tills smeten börjar höja sig och blir hård; 12 hvitor slås till skum och nedröres i det öfriga, sist 319 gr mjöl mycket varsamt, hvarunder degen bör bearbetas så litet som möjligt. Fasoneras till cirka 9 cm långa och 15 mm breda kakor, som läggas på papper, beströms med socker och gräddas i svag ugnsvärme.

Punsch-Tårta. 170 gr smör tvättas och röres tills det blir vitt, då därtill blandas ett vispadt ägg, 1 matsked god

grädda, 81 gr socker, 36 söt- och 12 bittermandlar, 1 knifudd hjorthornssalt och 213 gr hvetemjöl. Väl blandadt, utkafas detta till 2 eller 3 tårtbottnar, som gräddas i ej för svag ugn. Sedan kan, om man så vill, hvarje botten öfvergjutas med saft. När tårten skall serveras, bredes sylt eller gelé emellan bottarna. Glasyr göres af 10 lod socker och 1 glas punsch, hvilken bredes öfver tårten, som sedan torkas i svag ugnsvärme.

Mycket god.

Olga.

Mjuk god kaffekaka. 140 gr mjöl, 213 gr socker, 6 väl vispade ägg, 1 tesked stött kanel, 1 d:o finskurna pomeransskal och $1\frac{1}{2}$ tesked jästpulver, som blandas med mjölet, strax innan detta tillsättes. Gräddas i smord och bröad form. Räcker för 12 à 15 personer.

Huskurer.

Man borde aldrig försumma att i hvarje hem ha i beredskap medel mot brännskador. Kolsyradt natrium, lagdt på det skadade stället och täckt med fuktigt läskpapper eller linne, hindrar genast smärtan betydligt. Mycket att rekommendera är äfven att doppa linne i en blandning af vatten, sprit och salt och lägga på det brända stället. Så snart såret åter börjar bränna, förnyar man omslaget. — Ett utmärkt plåster för brännsår får man, om man kokar upp 40 gr. linolja, 40 gr. osaltadt smör och 20 gr. gult vax, skummar blandningen, doppar linnelappar däri, låter dem rinna af och förvarar dem i en stenkruka på en kall plats.

Klädedräkten.

Appretur för svart atlas. Atlas får en mycket vacker glans, om man på avvisidan stryker öfver den med en i bomolja doppad svamp, hvarefter tyget lätt strykes öfver på ett mjukt, tunnt, slätt underlag.

Handarbeten.

Macramégarn är namnet på en nyhet i garnväg, som förts i marknaden härstädes; af K. M. Lundbergs garnbod i hörnet af nr 2 Stora Nygatan och Gråmunkegränd, och hvilket torde komma att blifva synnerligen omtyckt af våra läsarinnor, både för dess vackra färg, dess godhet och hållbarhet. Vi hänvisa för öfrigt till annonsen härom på sista sidan.

LEDIGA PLATSER.

För en anspråklös, bättre flicka, kunnig i enklare matlagning samt alla inom hus föref. göromål, finnes till hösten god-plats ledig i bättre familj, att gå frun tillhanda. Kunnig i klädsömnad (barnkläder hufvudsakligast) har företräde. Referenser, fotografi, uppgift om ålder och lönepretentioner torde sändas till »Nemo», Askloster, p. r. [2298]

I godt hem kan mot fritt vivre plats erhållas såsom lärarinna åt en nio-årig flicka. Svar med fotografi till »Ingrid», Ranten. [2292]

För en snäll och anspråklös flicka, kompetent att undervisa en 9-årig gosse i vanliga skolämnen och möjligen äfven musik och därtjämte villig att biträda i hushållsgöromål, finnes plats i ett stilla presthus på landet. Reflekterande härå vände sig till »A. H.», Skölfvane, poste restante. [2291]

För en ordentlig kammarjungfru, skicklig i klädsömnad, finnes plats ledig 24 okt. Svar med lönevillkor torde sändas till Aminne gårdskon- tor pr Kärda. [2288]

En stadgad, anspråklös lärarinna, med vana att undervisa barn, från 8 till 12 års ålder, i vanliga skolämnen, samt musikalisk, erhåller anställning på landet, billiga anspråk. Snart svar, åtföljdt af fotografi samt betygsafskrift, till »H. B.», Ävidaberg, p. r. (G. 20588) [2277]

PLATSSÖKANDE.

En äldre aktningvärd fru med god hälsa, trefligt o. lifligt sätt önskar från 1 oktober plats i Stockholm hos äldre ugnherre för städning o. upp-passning eller liknande hos ensamt fruntimmer o. som sällskap o. vård. Lön begäres ej, endast fritt husrum o. vivre. I brist deraf att tillse några barn i bättre familj. Svar i förseglad biljett till Erika 1890, Katrineholm, poste restante. [2296] (G. 4731)

Bättre flicka, 21 år, som med goda bet. genomg. 7 klass. element. lärov. och kurs i Smedmans handelsskola önsk. till sept. plats i vänl. hem, helst presthus, för att undervisa mindre barn eller som skrifbitr. hos tjänsteman. Löneanspråk ringa. Svar till »Viola», Iduns byrå. [2302]

En ung studentska, undervisningsv., önsk. till höst. plats i fam. att underv. i vanl. skoläm., språk, musik o. handarb. Engelska talas. Svar emotses af E. B., Oxelösund. [2305]

En ung flicka önskar till hösten plats i en vänlig familj (helst prestfam.), för att deltaga i husliga göromål. Sökanden är kunnig i linnesöm. Inga löneanspråk. Svar, helst före 1 sept., ins. till »18-åring», Örnköldsvik. [2323]

En ung, bildad och anspråklös prest-dotter från Vermland, som genomg. 7-klassigt elementarläroverk, är van vid husliga göromål och något kunnig i sömnad, önskar sig plats i aktad familj i stad, helst Stockholm eller Upsala, för att biträda med alla husliga göromål samt, om så önskas, hafva tillsyn öfver och meddela undervisning åt minderåriga barn. Plats hos någon äldre dam som hjälp och sällskap antages tacksamt. Svar torde benäget insändas till »21 år», Seffle, Vermland [2321]

En snäll, villig och anspråklös 23 års flicka af god familj önskar till hösten mot fritt vivre plats i familj för att hjälpa till med hushållsgöromål och gå frun tillhanda. Endast ett vänligt bemötande önskas. Svar sändes till »Huslig», Iduns byrå. [2320]

Lärrinneplats i familj

sökes till hösten af en 19 års bättre, anspråklös flicka, egande goda betyg från förut innehaft plats, genomg. småskoleseminarium och utmärkt privat skola, kunnig i tyska och engelska språken. Svar till »M. M.», p. r., Kongelf. (G. 20934) [2328]

En ung flicka med godt, jämnt lynne söker plats som guvernant i bildadt hem. Vackra rek. om undervisn. v. i vanl. skoläm., språk, musik o. handarb. Sv. t. »Intresserad 1890», Iduns b. [2309]

En 22-årig

prestdotter med elementarbildning önskar sig plats för att gå frun tillhanda i hushållet och, om så önskas, att undervisa mindre barn. Den sökande har genomg. klädsömnadsskola. På lön fastes mindre afseende än å ett godt bemötande. Svar torde sändas till »J. R.», Rönäng. [2294] (G. 4732)

Plats som lärarinna önskas af en ung flicka med undervisningsvana i vanl. skolämnen, språk, första grund. i musik och handarbete. Vackra betyg o. goda ref. Sv. t. »AB.», Knutby, p. r. [2310]

En ung flicka, som kan förete mögenhetsbetyg jämte afgångsbetyg från folkskolelärrarinneseminarium, önskar i höst plats antingen såsom timlärarinna vid någon flickskola eller såsom lärarinna åt elever i ett hem, helst i Stockholm. Reflekterande härå torde insända svar under adress »S. H.», Karlshamn, p. r. [2311]

En ung flicka

önskar komma uti ett kristligt bättre hem, där hon kan få lära allt, som hör till ett hushåll, såväl i stad som på landet, för att sedan kunna förestå ett hem. Reflekterande torde insända svar, märkt »T. W. A.», Karlshamn p. r. inom den 15 augusti. [2325]

Plats sökes.

För en ung flicka af god familj sökes plats såsom bokförare, kassör eller annan dylik sysselsättning. Den sökande har genomg. elementarläroverk för flickor och en ganska omfattande kurs i bokhålleri. Lön begäres icke för den första tiden. Vidare underrättelse genom Fredrika-Bremerförbundets byrå, Stockholm. (G. 20788) [2295]

Musiklärrinneplats

i pension eller familj sökes till hösten af en skicklig och undervisningsvan lärarinna med de bästa betyg och referenser. Svar till »Musik», Norrköping, p. r. [2304]

En 18 års anspråklös flicka

önsk. till hösten plats i bättre familj att gå frun tillhanda. Reflekterande härå torde insända svar till »En 18 års flicka», Iduns byrå. [2208]

En huslig musikalisk flicka, 21 år, med god uppfostran, önsk. plats i aktadt hem, bästa rekommendationer. Sv. t. »Anspråklös», Iduns byrå. [2253]

Plats önsk. en flicka af god fam. att delt. i alla inom ett hus förefallande göromål. Sökand. inneh. dyl. pl. Svar emotses med tacksamhet till »20 år», Nelhammar. [2274]

Plats

hos någon aktningvärd familj på landet, för att gå frun till handa och öfva sig i husliga göromål, söker till hösten en bättre flicka, 25 år gammal. Finnes barn i huset, meddelas undervisning i pianospelning, om så önskas. Reflekterande härå behagade hänvända sig till Vestgötakorrespondentens tryckeri i Sköfde, då vidare besked meddelas. [2282] (G. 20497)

En ung flicka, som genomg. 8-klassigt läroverk, önskar komma i en ämbets- eller tjänstemannafamilj för att biträda med renskrifning, och, om tiden det tillåter, äfven gå frun tillhanda. God handstil! — Plats såsom sällskap, lektris och hjälp hos någon äldre dam antages tacksamt. Svar emotses före 15 aug., under adr. »A. M. 19 år», Örebro p. r. [2271]

En ung flicka söker plats som guvernant eller sällskap i bättre familj. Den sökande talar engelska o. franska samt är musikalisk. Prima referenser. Svar till »1872», adr. S. Gumæli annonsbyrå, Stockholm. (G. 20196) [2233]

Westbergs oöfverträffliga Tvättpulver

Jönköping
hos alla speceri handlare. [1972]

Tvätten.

Dufnäs tvättinrättning, hvars tillkännagivande våra läsarinor återfinna i vår annonsafdelning, är en institution, hvilken vi med nöje kunna rekommendera. Vi hafva själfva genom besök å platsen öfvertygat oss om, att det behandlingssätt tvätten därute underkastas är det omsorgsfullaste och gynsammaste, som en om sitt linneförråd aktsam husmoder gärna kan önska sig. Hvad som särskildt fördelaktigt utmärker denna tvättinrättning, är dels den rika tillgången på mjukt, rent och väl filteradt vatten, dels att all tvätt förrättas för hand, hvarigenom undviks den vid maskintvättning vanliga olägenheten, att tyget onödigt slites och förstöres.

Att tvätta gardiner. Gardinerna läggas i hop i fyrkanter, sedan man borstat dem dem fria från dam, och läggs i en stor balja eller dylikt. Het och stark såplödder hälls öfver dem och afhålles efter ett dygn, utan att gardinerna röras. Sedan 3 sådana löddrar afhålles, påhållas 4 omgångar kallt vatten; därefter sköljas de i 2 vatten och upphängas att torka. Medan de ligga i lut, bör baljan gärna vara öfvertäckt, så att värmen bibehålles så länge som möjligt. Vill man ha en vacker cremefärg på gardinerna, blötes safran och blandas med stärkelsen. Under sköljningen få gardinerna blott kramas försiktigt, ej vridas.

På detta sätt behandlade, skola gardiner hålla dubbelt så länge, som om de tvättas på det vanliga sättet.

Olga.

Bohaget.

Sämskskinn till torkande af finare möbler, silver- och guldsaker äro att föredraga framför de mjukaste dammhandukar, på samma gång den praktiska erfarenheten lär oss, att de, trots sitt högre pris vid anskaffandet, genom sin varaktighet icke bli dyrare än dammdukarne, emedan de lätt kunna tvättas, då de blifvit smutsiga. Man löser ett stycke soda i varmt vatten och tillsätter så mycket kallt vatten, att lösningen blir ljum. Därpå bestryker man skinnets på de smutsigaste ställena med litet tvål, tvättar det så länge i lösningen, tills det blifvit rent, och vrider ur det väl. Man torkar det, utan att skölja det (sköljning gör det hårdt) på någon varm plats och drager det efter torkningen duktigt, tills det blifvit lika mjukt, som då det köptes.

Frågor.

N:r 688. Vill någon vara god och säga mig, om sylt blir lika god och vacker, kokad i förtent som oförtent kopparkärl?

Gerda.

N:r 689. Anna vore på det allra högsta tacksam för att med *svaraste* få veta, hvar *Johannesbär* finnas att få.

N:r 690. Huru beredes tryckmassa till en hektograf?

Bibbi.

N:r 691. Hvad är det oskadligaste och säkraste medlet mot vinsten på tänderna?

N:r 692. Hvar kan man få gå igenom en s. k. samaritkurs? Hvilka äro fordringarna för att komma in på kursen? Huru lång är den? Hvad är kostnaden?

Gabriella.

N:r 693. Skulle någon af Iduns läsarinor vilja lemna upplysning om, hvar man erhåller undervisning till gymnast, huru lång kursen är, hvad som fordras för inträde vid sådan undervisningsanstalt, samt huruvida större svårigheter att få plats för kvinnliga gymnaster förefinnas.

Annie.

N:r 694. Kan någon erfaren husmoder upplysa, om Kockums själfarbetande glacemaskiner äro praktiska och lemna ett fullt tillfredsställande resultat; kan glace erhållas utan någon som helst vridning eller yttre rörelse och äro de medföljande beskrifningarna fullt tillförlitliga, frågor

Lisen.

N:r 695. Kan man måla med oljefärger (tuber) på kartong eller tjockt papper, och hvarmed bör man i så fall förtunna färgen, för att den ej skall »flyta ut» i papperet?

Aina.

N:r 696. Skulle någon af Iduns läsarinor kunna upplysa en ung fru boende i Stockholm, hvarmed hon skall få någon sysselsättning samt någon liten förtjänst. Hon kan fritt använda tiden från 9 f. m. till 3 e. m. Svar emotes med tacksamhet af

Wera.

Percy F. Luck & Co

Stockholm.

China Theer.

Congou.		Pris pr kilo
Finest Moning	11: —	
Kungchow	9: 20	
Oonfa	7: 70	
Moning	6: 20	
Kaisow n:r 1	5: 25	
Kaisow n:r 2	4: 30	
Kaisow n:r 3	3: 50	
Congou	2: 80	

Souchong.

Finest Souchong	11: —
Lapseng Souchong	7: —
Souchong n:r 1	5: —
Souchong n:r 2	4: 30

Blom The.

	Pris pr kilo
Finest Blom Pekoe	16: 50
Blom Pekoe n:r 1	9: 70
Blom Pekoe n:r 2	7: 30
Finest Scented Orange Pekoe	7: 80
Hyson (grönt)	6: 20
Scented Orange Pekoe	6: 20
Oolong	5: 25

Indiska Theer.

Finest Assam	11: —
Malty Cachar Pekoe	9: —
Assam	6: 20
Ceylon	6: 75
Darjeeling	4: 80

The-Blandningar.

	Pris pr kilo
Non Plus Ultra	11: —
O. T. D.	8: 50
Czarens	7: 30
Mandarin	6: 40
Stora Moguls	5: 40
Mikadons	4: 50
Kalifens	3: 50
Rehausens, original	7: 10
Rehausens	4: 30
Smulthe	3: 50

Särskildt framhålla vi »Stora Moguls» och »Mikadons» theblandningar å kr. 5: 40 och 4: 50 pr kilo såsom varande mycket passande hus-hållsthe af god kvalitet.

Försändelser till landsorten emot efterkraf eller postförskott. [1645]

Husmödrar!

Försöken Th. Winborg & Cris i Stockholm tillverkningar af

Concentrerad Ättika
på flaskor för utspädning.

Senap,
blandad efter engelsk och fransysk smak, flere sorter.

Biffstekssås.

Soja,
Malda kryddor (garanteras oblandade) på blekdosor med genombrädd lock.

Lactoserin-Cacao.

Bordsalt i paket om 425 gram (= 1 skålp.) flere gånger *priselönade* och fullt jämförliga med de bästa utländska fabrikat. Tillhandahållas hos Hrr specerihandlare. [2228]

Värdinneplats

önskar en yngre enkefru af god adlig familj och med goda rekommendationer. På lön fästes mindre afseende. Svar till »Godt hem 4603», adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. (G. 4603) [2278]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius,
Lilla Vattugatan 24,
praktiserar under sommaren vid Hjo Vattenkuranstalt. [1841]

D:r OTTO SANDBERG

praktiserar under sommaren (15 juni—1 sept.) i Marstrand. [1764]

D:r ERNST SALÉN.

Ögonläkare.
2 Stora Vattugatan 2.
Träffas kl. $\frac{1}{2}$ 10— $\frac{1}{2}$ 12 f. m. [2084]

Doktor Carl Flensburg

33 Drottninggatan 33.
Träffas alla dagar kl. 10—11.
Behandlar företrädesvis *Barnsjukdomar*. [1843]

Seltersvattenapparat,

på hvilken man för 20 öre erhåller 4 flaskor seltersvatten. Pris med alla tillbehör kronor 5, pulfver 20 öre pr sats.

Expedieras till landsorten mot efterkraf. Emballage 50 öre.

EMIL UDDENBERGS
Bosättningsmagasin,
STOCKHOLM. [2329]

Syltgrytor, Sylt- o. Konservburkar

alla brukliga sorter och storlekar till de mest billiga priser.

EMIL UDDENBERGS
Bosättningsmagasin,
STOCKHOLM. [2330]

D:r GUSTAF LAMM,

31 Klarabergsgatan 31,
1 tr. upp.

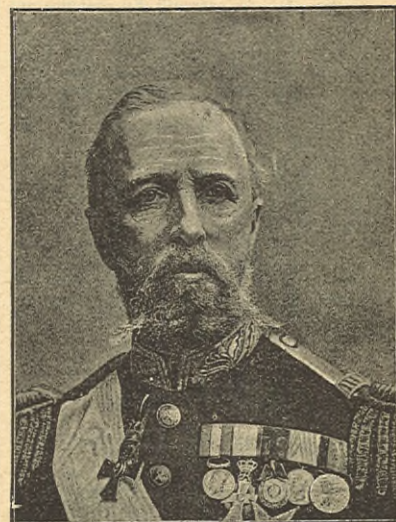
Hvard. kl. 12—2, Helgd. kl. 10—11.
Invärtes och ögonsjukdomar. [2265]

Panorama international,

Hamngatan 18 B, 1 tr. upp.
(bredvid Svea-Salen)

Från och med den 10 till och med den 16 augusti:
Franska Schweiz.

Entré 30 öre, barn 20 öre.
Abonnementskort, gällande för 8 besök, kr. 1: 75, barn 1: 20.
Öppet alla dagar från kl. 10—10.
Hvarje söndag nytt program. [1857]

Läs hela annonsen om konungparets porträtter i förra och nästa nummer och insänd sedan genast rekvisition till Ernst Th. Ljunggren, 7 Vegagatan, Stockholm. [2214]

Till sylttiden.

Syltburkar, hermetiskt tillslutna, af den sedan förra året omtyckta modellen, nu inkommit hos
ALB. BERGQVIST,
f. d. Joh. G. Pripp & Son,
44 Regeringsgatan 44.

Syltsocker,

alla sorter, billigast hos
ALB. BERGQVIST,
f. d. Joh. G. Pripp & Son,
44 Regeringsgatan 44. [2307]

N:r 697. 1). Till hvem skall man vända sig för att få veta billigaste sättet att få in en liten (8-åring) döfstum gosse vid någon döfstummeanstalt? 2). Hvarifrån fås de starkaste, härdigaste exemplaren af rosor, som skola öfvervintra ute? 3). Hvilka trädgårdsböcker äro lärorikast för en nybörjare? 4). Hvarifrån får man ett litet trekantigt blomsterbord af järn eller trä? Si.

Svar.

N:r 389 och 553. John Björn har väl icke själf försökt medlet? Jag har tyvärr försökt det enligt rådet, men handsvetten blef ej mindre — tvärtom. Reseda.

N:r 560. När man köper en regnkappa, skall man försöka få en af godt stoff, och när den blifvit våt, ej snurra den tillsammans, utan breda ut henne till torknig (ej vid värmen). Jag har haft en gummikappa 5 år, men den är lika mjuk, som då den var ny. Sedan en kappa hårdnat, är nog intet att göra. Reseda.

N:r 607. Sillen lägges i ättika och får ligga däruti ett dygn, hvarpå man tager upp den och genast lägger in den. Till en val sill tages: 25 gr pudersocker. 5 gr kryddpeppar, 26 gr starkpeppar, 26 gr kryddnejlikor, 26 gr kanel, 4 öre sandel, 6 öre lagerbärsblad och fint salt efter behag. Mellan hvarje hvarf sill strös af kryddorna. Denna sill håller sig ett helt år och ar god. Reseda.

N:r 624. »Si vous n'avez rien à me dire, »Pourquoi venez vous près de moi, »Pourquoi me faire ce sourire »Qui tournerait la tête d'un roi?

»Si vous n'avez rien à m'apprendre, »Pourquoi me pressez vous la main, »Sur le rêve angélique et tendre »Anquel vous songiez en chemin?

»Si vous voulez que je m'en aille, »Pourquoi passez vous par ici, »Lorsque je vous vois je tréssaille »C'est ma joie c'est mon souci.

N:r 672. De kunna ej borttagas. När nageln växer, följa de med och försvinna således slutligen, men misshandla ej naglarna, så uppkomma ej hållet de hvita fläckarne. Detta vet jag af egen erfarenhet. Reseda.

N:r 688. Ormbunkar blifva vackra, om man lägger dem att torka mellan sänngkläder. Jag har kvar sedan i fjol ännu gröna sådana och har i år pressat nya. De tåla ej ligga länge plockade, utan böra behandlas genast. Grela

Läkareråd.

Flitig baderska. Ja, under de första dagarne.

20-årig mö. Tvätta hvarje kväll med hett vatten, utan att därefter torka huden. Ingnid en half timme senare en salva af 2 delar salicylsyra på 30 delar lanolin.

Prenumerant 39 år. Se svar till Eva i n:r 3. Susanna. Drink under några veckors tid till hvarje måltid 75 gram Porlavit. Följ i öfrigt de föreskrifter, som lemnats Carola i n:r 4.

Gratia. 1). Sa svar till En prenumerant 2) i n:r 6. 2). Står sannolikt i samband med förstoppningen. — Tag, när huvudvärken påkommer, 75 centigram antifebrin. 3). Detta måste Ni öfvervinna genom egen viljekraft; i nödfall kan Ni försöka hypnotisk behandling.

Bekymrad 20 åring. Som det är omöjligt för oss att komma i håg förfrågningarnas innehåll, sedan de en gång besvarats, måste vi bedja Eder ånyo redogöra för edra symptom samt för den behandling, som tillräddis Eder, jämte resultatet därpå, för att vi skola kunna lemna Eder vidare råd.

Vera. 1). Spruta öronen hvarje kväll med en ljum borsyrelösning (4 %). Inlägg därefter litet bomull, fuktad med en lösning af 25 centigram cocain i 10 delar utspädd sprit. 2). Så vidt vi veta, känner man ännu ej något säkert medel att förebygga sjösjuka. 3). Se svar till Veritas i n:r 12. Dr — d

Breflåda.

Ruth, Ulrichehamn. Insänd 2 kronor, införes annonsen.

K. H. Hjerpen. Ni har alldeles missupfattat följingsvilkoren. De följande uppsatserna måste naturligtvis samtliga vara original, som förr aldrig offentliggjorts.

Guido. Tack för det sända och välkommen åter! Red.

Innehållsförteckning.

Emma Fürstenhoff; af *Vilhelmina Gravalius*. (Med porträtt.) — Missmod; poem af *Algot Sandberg*. — Livets drifjädär; af *Max von Weissenhorn*. — I röttnaden; af *Adolf Hellander*. — En salladsartikel. — Återskänt; skiss af *Mathilda Roos*. (Forts.). — Iduns månadsrevy; af *Otto Sjögren*. — Smånotiser från kvinnovärlden. — Striden om hjärtan; ur ett kvinnolifs historia, af *Johan Nordling*. XVI. Rose. XVII. Make eller fader? (Forts.). Förslag till matordning för veckan 10—16 aug. — Inläggningar. — Bakning. — Huskurer. — Klädedräkten. — Handarbeten. — Tvätten. — Hvarjehanda. — Frågor. — Svar. — Läkareråd. — Breflåda.

Clara Fabriks Stearinljus [2130]

Syltsocker billigast hos

Fredrik Sydow, Klarabergsgatan 25.

[2239]

Telefon 46 69.

Smedman den yngres Handelsskola,

Stockholm, Biblioteksgatan 5, Telefon 62 59.

Läroverkets ändamål är att:

- 1:o meddela praktisk och grundlig undervisning i alla merkantila ämnen och stenografi;
- 2:o ombesörja verkställandet af bokföringar och revisioner;
- 3:o anskaffar herrar affärsmän dugliga biträden, utvalda bland läroverkets elever.

Inträde i läroverket kan ske vid hvilken tidpunkt på året som helst, så långt utrymmet medgifver.

Anmälningstid: söckendagar kl. $\frac{1}{2}$ 10—1, söndagar kl. $\frac{1}{2}$ 9— $\frac{1}{2}$ 11.

OBS! A alla till läroverket ställda skrifveiser anhålles om fullständig adress. [2246]

Ett bättre fruntimmer, som vill gå frun tillhanda med sömndad och hushållsgöromål några timmar dagl., kan få billig inackordering hos en enkefru i Linköping. Svar sändes till »Inackordering», Linköping, p. r. (G. 20782) [2313]

Barnlös familj tillfrågas, om den ville af barmhertighet taga lille Helmer som eget barn. Han är 2 år, frisk och liflig, men utan föräldrar eller någon omhulnad af släkt. Upplysning lemnas med tacksamhet, helst med första, af Fru Helga Eriksson, Stockholm, Hornsgatan 43. [2299]

God inackordering för 4 gymnaster, 2 min. väg från Centralen. Referenser uppgifvas på begäran. Svar till »A.» inlemnas å Iduns byrå. [2319]

Familjer, som önska anvisning på dugliga och samvetsgranna yngre lärarinnor för sina barn, kunna erhålla sådan af underteknad mot insändande af postporto.

Vilhelmina Löfholm.

Föreståndarinna vid Norrköpings högre skola för kvinnlig ungdom, adr. Norrköping. [2243]

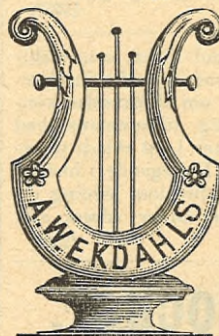
Pianinon och Flyglar

från C. Bechstein, Uebel & Lechleiter, Aug. Hoffman m. fl. de utmärktaste in- och utländska fabriker, i största urval, till billigaste priser hos

Ivar Hirsch, Piano- & Orgelmagasin, 36 Regeringsgatan 26, Stockholm. OBS. Pianinon och Orglar uthyras. [2318]

Piano-Exposition

18 Drottninggatan 18, Stockholm.

PIANOAFFÄR
A. W. EKDAHL,
Kongl. Hofbalmusikdirektör. [2326]

- Flyglar
- Tafflar
- Pianinos
- Orglar.
- Nya modeller efter Ronisch och Steinway & Son.
- Enda försäljare för Stavenovs & C:s omtyckta Instr.

Framför allt

bör man tillse, att tänderna få omsorgsfull skötsel, ty i motsatt fall kan man lätt förlora dessa för välbefinnandet oumbärliga verktyg. Ett utmärkt medel för tändernas skötsel, benämnd *John Fröberg's Tandpasta*, erbjudes härmed. Medlet är fullkomligt oskadligt. Insänd 75 öre, så erhålles en ask som prof. Äfven säljes utmärkta Tandborstar til pris af 85, 42 och 31 öre pr st. Vid parti rabatt. [2293] *John Fröberg*, Finspong.

Äkta

Haarlemska Blomsterlökar

billigast och bäst

SVENSONS Fröhandel

17 L:a Nygatan 17
Priskurant utkommer i dagarne och sändes på begäran gratis. [2216]

Brodyr

på linne, kläde m. m.; filet guipure, virkning, dockutstyrlar utföras billigt. Svar till »Förs.», Iduns byrå. [2303]

Passa på den som vill köpa billigt!

Sybehör, Korta varor, Dam- och Herrartiklar samt stort lager af äkta Jäger-normalunderkläder uti **Realisationen, Vasateaterns hus** (hornbutiken, ingång från pelargången.) OBS. Endast en kort tid. [2215]

Banyuls-Trilles.

Ett aptitgivande, magstärkande vin, afsedt för convalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare. Pris för butelj kr 3: — hos **Högstedt & Co.,** [2327] Stockholm, 32 Regeringsgatan.

Landsortsboar!

Från och med 1 sept. mottager jag åter ordres å allehanda uppköp för landsorten. Se föreg. annonser! **MARIA STRÖM,** född Klockhoff. 31 A. Engelbrektsgratan. [2308]

Kuverter!

För vinnande af utrymme realiseras under denna och nästa månad ett större parti Kuverter af flere olika kvalitéer och storlekar, i poster om 200 st. till 50 öre. **CARL MARTELL,** Stortorget 3. [2312]

Lumpen konkurrens-afund

tror herr Westberg i Jönköping vara anledningen till vår under rubrik »meddelande» införda annons, rörande hans tvättpulver; men få vi förklara, att vi ej missunna honom förtjäna pengar på geschäftet. Men när det genom namnförväxling upprepade gånger förekommit obehag för oss, så hafva vi funnit oss nödgade göra allmänheten uppmärksam på, att de storslagna reklamerna rörande hans tvättpulver icke utgått från oss. Vi hafva endast utlemnat vårt lutpulver i marknaden att gagna i stället för tvättlut. Att Westberg känt sig obehagligt berörd af vårt meddelande, synes väl, då han säger, att den af oss angifna analysen är oriktig, och att den vittnar om stor okunnighet.

På det allmänheten själf må döma därom, så införa vi här analysen och den lyder så:

Intyg n:r 1781 öfver ett prof af »Westbergs tvättpulver», inlemnadt af fabrikör L. Westerberg i Gefle, befanns hafva följande sammansättning: Klorkalium 0,72 %. Pottaska 7,82 %. Soda 89,64 %. Natron 1,74 %. Kalk och Talk m. m. 0,08 %. Gefle den 24 maj 1890. Gefle Kemiska station *C. W. Björlingsson.*

Vi se här af ofvanstående intyg, att Westbergs tvättpulver äfven innehåller »Klor», från hvilket han säger tvättpulvret skulle vara alldeles fritt. Gefle den 26 juli 1890.

L. Westerbergs Tekniska Fabrik. (20630) [2297]

Alldeles nytt och dessutom ovanligt vackra och välsittande äro de omtyckta Damvästar af bästa ulgarn och med stillig isättning och bård, allt i de vackraste färger, som fås endast från **ALB. S. JONSSON, Göteborg.** Sändes hvar och en mot 4 kr. efter-kraf. Parti rabatt. Uppgif storlek. [2272]

Husmödrar m. fl.!

Låten icke edra matvaror taga skämning. Genom att begagna **PRESERVITAS.** kunna matvaror af alla slag, råa som kokta, bevaras fullkomligt friska ganska lång tid, och detta utan nämnvärd kostnad eller möda. Handelskemists intyg samt de mest ample loford om dess användning föreligga. Säljes hos hvarje välfournerad specerihandlare å 60 öre pr paket samt i parti genom hufvudförsäljningen i Stockholm. **J. Eriksson,** 17 Drottninggatan 17. Allm. Telefon 6136. [2148]

Iduns Uträttningsbyrå

ombesörjer genom fullt kompetenta personer uppköp i alla möjliga branscher gratis åt Iduns abonnenter och för uppdrag åt andra mot en obetydlig ersättning. Alla saker skickas mot efterkrav och få, när varans art sådant medgifver, returneras (dock genast) mot fraktkostnaden. Dubbelt porto torde medsendas. [1849]

Kunglig Hofleverantör. Otto Gillbergs

Etui- & Portföljfabrik,
Specialaffär för alla finare arbeten i läder, plysch, sammet och siden etc.
36 & 38 Hamngatan 36 & 38.
Telefon 49 70.

Rekommenderar sina tillverkningar af alla slags Etuier, Portmonnäer, Plånböcker, Portföljer, Damväskor, Sy- & Smyckeskrin m. m., i vackra mönster.

Montering af Tapesseriarbeten.
Infattar Akvareller, Fotografier och Planscher i ramar med passepartout eller kartonger.

Ramlister till billiga priser.

Obs. Fullständigt snickeri i fabriken.
Goda varor. Egen tillverkning.
Billiga priser. [2273]

"Elaka myggor!" är ett utrop, som man under denna årstid ofta får höra, och de bett dessa åstadkomma äro verkligen obehagliga. Ett utmärkt medel, som borttager klåda efter mygg- och flugbett samt sting af andra insekter, erbjudes härmed till ett pris af 65 öre pr ask. Insänd beloppet, så erhålles en profask franco. Vid parti lemnas rabatt. [2290]

John Fröberg, Finspong.

Bärviner, Bärsaft och Ättika

af
Liljeholmens Vinfabriks
prisbelönta tillverkningar försäljas hos hrr specerihandlande. Se Idun för fredagen den 25 april.

Viner och safter försäljas på hel- och halbuteljer, tredubbel ättiksprit på större flaskor, alla försedda med etiketter, innehållande fabriksens namn. [1896]

På Albert Bonniers förlag har i dessa dagar utkommit:

Fisk-Kokbok.

Innehållande cirka 150 olika fiskrätter, hvaraf cirka 50 äro af en svensk husmor.
50 öre.

Bör kunna bereda en väl behöflig omväxling i hushållens sommar-matsedlar. [2263]

Sophia-Hemmet.

Se den större annonsen i n:r 25 för i år. [1434]

27 december

är 3:dje dragningen i Kulturhistoriska Föreningens lotteri på konst-, industri- och slöjdföremål. Lotteriet omfattar 10,000 vinster, värda 175,000 kr., och med hufvudvinster af 2,500, 2,000, 1,500 och 1,000 kr. värde. Lottsedlar till 2 och 3 kr. säljas i alla boklädor. [1939]

KARL ERIKSSON,
Medalj i Stockholm 1866,
Köpenhamn 1872,
Wien 1873.
Perukmakare,
(etablerad 1860).
STOCKHOLM
52 Vesterlånggatan 52
Specialité:
Peruker för damer och herrar.
Fru Erikssons damfrisering verkställer Kamning och arrangerar Bruklädsel.
Allm. tel. 24 18. [2170]

Adolf Bonniers förlag:
Rådgifvare för husmodrar.
En samling råd och upplysningar för hemmet och hushållet. Bearbetning från tyskan af O. H. D. Med 68 upplysande träsnitt. Pris 3: 50, inb. 4: 50.
Näringsmedel o. deras näringsvärde. Inköp af näringsmedel. Råa näringsmedels förvaring. Inläggning o. konservering. Näringsmedlens tillredning. Vattnet i hushållets tjänst. Kokkärl o. husgeråd. Arten o. beredningen af olika slags blandningar. Spisens o. kakelugnens skötsel. Ordningen i hushållet. Tvätt. Fläckars borttagande. Sprit- och fotogénlampor. Striden mot ohälsa i huset o. köket. Praktiska vinkor för varma och kalla dagar. Helsevärden i familjen. Sjukrummet. [2149]

Hvarje husmoder,

som sätter värde på att vid hembakning erhålla goda småbröd och tårter, spis- och knäckebröd, olika sorters limpor, olika slags karameller och glace samt god jäst m. m., m. m. bör insända 75 öre i frimärken till C. O. Ekblad & Comp:s bokhandel i Vestervik, då portofritt erhålles en tillförlitlig Sats-bok för nämnda ändamål. [2167]

Henrik Gahns Creolin-, Svafvel-, Karbolsyre- och Tjärtvål

rekommenderas som erkänt bästa medicinska tvålar.
Säljes i välförsedda detaljaffärer.

Hvarje tvål är stämplad med vidstående fabriksmärke.

[1642]

OBS! LUDV. AXELSONS Guld-, Silfver- & Nysilfvermagasin. St. sort. lager t. allra lägst möjl. pris. Förlofningsring. af brukl. storl. på lager. Rep. o. omförsilfring. utf. utmärkt väl och bill. Äkta stenar, guld och silfver uppköpes. [2219]
65 Vesterlånggatan 65, telefon 65.

S:t Galmier, nytt läskvatten,

tillverkningen under kontroll af hr professor med. d:r S. Jolin.
Bryggeri-Aktiebolaget Sveas Mineralvattenfabrik,
Bergsgatan 23.

Bell telefon 11 97.

Allm. telefon 64 77.

S:t Galmier, det på kontinenten, isynnerhet i Frankrike, mest använda läskvattnet är förordadt af svenske läkare och rekommenderas som en lätt och helsosam dryck på grund af nedan stående:
Utdrag ur protokoll vid Svenska läkaresällskapets sammanträde den 27 maj 1890.

§ 6. Hr Sondén omnämde, att artificiellt S:t Galmier-vatten af fabriken Svea införts i marknaden, och förordade dess användning såsom läskedryck i stället för de allt för mycket använda biliner- och vichyvattnen. Dessa starkt alkaliska vatten kunde svårigen vara lämpliga att förtära i de mängder, som mängden, ej minst i Stockholm, plägade göra, och det skulle, enligt hr Sondéns tanke, vara vida nyttigare att såsom läskedryck förtära sådant vatten som S:t Galmier, hvilket också på kontinenten erhållit vidsträckt användning i detta hänseende.
Rätt utdraget betygas
M. Sondén.
[2301]

Carl Johansons

Möblerings-affär,

[2306] 45 Drottninggatan 45, en tr.
Stor utställning af Möbler i moderna och antika mönster.

LIF FÖRSÄKRINGS-AKTIEBOLAGET
VICTORIA
STOCKHOLM

meddelar
Lifförsäkring och
Lifräntor.

[2322] Hufvudkontor:
28 Drottninggatan 28.

Smedman den äldres

Handels-Skola,

Stockholm, Stortorget 16. Allm. telefon 21 77.

Undervisning i alla merkantila ämnen samt levande språk. Anmälningstid kl. 1/2 10—2.

Söndagslektioner från början af oktober.

Dugliga biträden erhållas från skolan. Revisioner och bokföringar verkställas.

Obs! Å brev anhålles om fullständig adress. [2317]

ÄKTA
COLLODIN
Tillförlitligaste
och af
tusentals
personer bepröfvadt
medel mot liktornar,
vårtor, hudhårdnad
och nageltrång.
Obs. alltid denna inregistrerade etikett som garanti för varans äkthet.

Säljes i Stockholm hos C. F. Dufva, Drottningg. 41, Louise Blomberg, Vesterlångg. 39, Elin Edlund, Drottningg. 63, Hyllin & C:s Parfymmagasiner, Tidningskontoren m. fl.; i landsorten i välförsedda Parfymeri-, Elkiperings- och Cigarraffärer å 1 kr. fl.
Sändes franko mot kr. 1,10 i frim.
[1767] Axel Litström.

Goss-Trikåkostymer.

Extra prima Hellylle för 3 o. 4 års 3: 25, 5 o. 7 års 3: 50, 8 o. 10 års 3: 75. Prof på kvalitén, då 30 öre i frimärken insändes till

tillverkaren

O. Williamson, Borås.
[1573]

Husmodrar, som önska tjänare till hösten, torde förtroendefullt vända sig till
Fru Emilia Forsbergs kommissionsbyrå,
Kungsgatan nr 7, Linköping.
[2217]

Klädningsstyger
Pröfver kostnadsfritt.
Regvisitioner, fraktfritt.
OBS! Mödellösa och skrädderier.
FR. MARCUS
Kongl. Hofleverantör.
STOCKHOLM. [1735]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris — enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de flesta af Iduns annonsörer.

